

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-dalota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

József Mhercz-ut.

Sürgönyvclm: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

151.

Mecselelők naponta rezzel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS:

E HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Félsz évre — — 1080 Lei

Fél évre — — — 540 Lei

Negyed évre — — — 270 Lei

Havonta — — — 90 Lei

Árlisték díjazás szerint.

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lei

VASÁRNAP — — — 6 Lei

Pozsonyban 50 banival több.

Szent István.

Ezer év eseményeket érlelő és eseményeket temető történelmi távlatából idézzük a mai napon Szent István idők viharait dacoló, minden nemzedéket túlélő nagy szellemét. Nem az első magyar király emlékét, hanem a zseniális államalkotó emberi nagyságokon túlnőtt hatalmas szellemét idézzük, nyomorúságos, életharcokban eláradt kései utódai. A zseniális államalkotót, aki látónki ihletséggel ismerte fel rendeltetését a népeknek, melyek királyának lenni megadatott nékie. Különösen megszivlelendő lenne Szent István élete minden államférfiúnak ma, amikor a természetes fejlődés gyors iramában, a mesterségesen erőszakolt evolúció örületes forgatagában sok minden recseg és ropog, amit embercsoportok koraadtnak, elavultnak mondanak és lerombolni akarnak. Hiányzik a minden államok talpköve, a tiszta erkölcs és igazság. Szerzte a világon tombol a vak gyűlölet, a vad elkésredés, a forrongó elégedetlenség, a féktelen irigység, sánda féltékenység s a szenvedélyek viharos áradata. Nemzeti üzereket látunk mindenfelé államférfiak helyett és érvényesülni akaró politikusokat komoly hazafiak helyett. Hol vagy István király? — kiáltunk fel az egyházi dalnokokkal, kétségbeesésén saját szomorú sorsunknak. Hol van Szent István bölcsesége, előrelátása, államalkotó és államfenntartó koncepciója? Hol van tisztasága, igazságszeretete, becsület, önzetlen tette, készsége? Idézzük szellemét a nagy államférfiúnak, akihez fogható keveset találunk a történelemben, ha egyáltalán találhatunk. Mert bölcs királyok voltak mások is és másutt is, nagy hadvezéreket, ellenségűző, elleneketverő, nevének és nemzetüknek hírt és fényt kölcsönző, területeket hódító hadvezéreket minden nemzet történelme felmutathat, de olyan férfiút, akiben a szent élet minden erényei az államférfiú minden tökéletességével Szent Istvánhoz hasonlóan párosultak volna, nem termelt ki magából egyetlen más kor és egyetlen más nemzet sem. Ezért jogos kettős büszkeségünk nekünk magyaroknak, hogy az isteni sors a magyarság soraihoz emelte ki minden időknek ezt a legzseniálisabb és évszázadok után is modern fejedelmét, Szent Istvánt. Szent Istvánt, akihez kisebbségi szorongatottságunkban még mélysegebb fohászzkodással könyörgünk, mint a felőlünk elmúlt többségi nemzeti létünk ravogóan nap-sugaras idejében, hogy évszázadok és államhatárokat átfogó szelleme hassa át a világ összes államférfiát, szállja meg a mi államférfiaink gondolkozását, szívét és lelkét is elsősorban, hogy igazság tétessék mindenkinek és az igazság napjának sugarait ne vonják el tőlünk sem csak azért, mert magyarok vagyunk. Magyarok vagyunk és magyarok akarunk maradni mindamryan, Szent István szellemének kései hódolói. Magyarok és embertársainknak igaz embertársai, nemcsak egyenlő köteleességekkel, hanem egyenlő jogokkal is. Ezer év eseményeket teremtő és eseményeket temető történelmi távlatából így idézzük a mai napon Szent István dicső szellemét.

Irredentavád a lupényi református pap ellen

Az ügyészség eljárást indított a lelkes ellen a lupényi áldozatok temetésén elmondott beszéd miatt. — „Meleg kenyeret akartatok és hideg golyót kaptatok a testetekbe.”

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A Cuvantul dévai tudósítást közöl, amely szerint az ügyészség államellenes cselekmény miatt bünvádi eljárást indított a lupényi református pap ellen, azért a beszédért, amelyet a tömegtemetés alkalmával mondott el a munkáshalottak felett. A dévai jelentés szerint a lupényi pap állítólag a következőket mondotta:

„Ide jöttetek magyar munkások, hogy

meleg kenyeret keressetek és ezzel szemben testetekbe hideg golyót kaptatok. Most életek elvesztésével bizonyítottátok be, hogy a szenvedéseknek ebben az országában részetekre nincsen igazság.”

A Cuvantul szokás szerint megismétli a magyar irredenta vádat és azt állítja, hogy budapesti ügyökök igazták a Zsilvölgvényben a lelkeket Románia ellen.

Nyolcmillió panama Aradmegyében.

A parasztek részére kiutalt olcsó épületfát egy konzorcium kaparította magához a drága pénzén adta el. — A hüszövetkezet élén egy előkelő állású megyei tisztviselő áll. — A feljelentés szerint hat-nyolc millióval károsították meg az államot.

Goma dr. vezérfelügyelő Borossebesen tart vizsgálatot.

(Arad, augusztus 20.) Nagyarányu visszaélések ügyében folyik most a vizsgálat Aradmegyében. Az Aradi Közlöny beszámolt arról, hogy a belügyminisztérium Aradra küldötte Goma Pál dr. közigazgatási vezérfelügyelőt, hogy vizsgálatot folytasson le. A vezérfelügyelő megérkezett és nyomban megkezdte munkáját az aradi prefektúrán egy, a belügyminisztériumhoz intézett feljelentés alapján.

A feljelentés millió panamáról rántja le a leplet. Eszerint az állami erdőkből nagymennyiségű épületfát adtak el ingatlanul magánosoknak, míg azok, akiknek jogos igényük lett volna a fára, mitsem kaptak.

Mint ismeretes, a múltban az állam, amely elő akarta segíteni a parasztek építkezését, egészen csekély áron, majdnem ingyen utalt ki az állami erdőkből épületfát a parasztek részére. Mindegyik gazda két-háromszáz köbméter fát kapott építkezési célokra. Ezt a körülményt használta fel egy konzorcium — mondja a feljelentés, — hogy illegális haszonhoz jusson. A konzorcium tagjai aradmegyei gazdálkodók voltak, akiknek élén — a feljelentés szerint —

a borossebesi járás egyik volt magasállású megyei tisztviselője állott.

A magasállású tisztviselő segítségével törtétek a visszaélések. Egész névsorokat terjesztettek fel, amelyekben a borossebesi járás lakossága olcsó épületfát kért. A fát ki is utalták, azonban a névsoron szereplők semmit sem kaptak belőle, minden a konzorcium kezébe jutott. A hatóságoknak fel is tűnt, hogy ennek a járásnak abnormálisan nagymennyiségű fára van szüksége, azonban a kiutalás továbbra is akadálytalanul folyt. Az épületfát — mondja továbbá a feljelentés — a konzorcium drága áron adta el a magánosoknak és úgy

körülbélül hat-nyolc millió lejjel károsította meg az államot.

— Voltak parasztek, — mondja a beadvány — akik tényleg építkezni akartak és kértek az olcsó fából. Ezek azonban nem kaptak, mert a fa jólfizető magánosok részére kellett. A megye területén a magánemberek tömege-

sen építkeztek abból a fából, amely a borossebesi állami erdőből került ki és amelyet drágán vettek meg a konzorciumtól.

A feljelentés nyomán a belügyminisztérium sürgős vizsgálatot rendelt el és dr. Goma vezérfelügyelőt delegálta a vizsgálat megajtására. A vezérfelügyelő először a prefektúrán áttanulmányozta az ügyre vonatkozó aktákat, majd a reggel dr. Petrutiu Iustin megyei főügyész kíséretében kiutazott autón Borossebesre. Előzőleg a vezérfelügyelő intézkedett, hogy mára az összes környékbeli jegyzők összegyűljenek Borossebesen, hogy a rendelkezésére bocsájthassák a vizsgálat részére szükséges adatokat. A feljelentés, majd a feljelentésben szereplők és az érdekeltek kihallgatása után dr. Goma fog dönteni arról, vajon először jelentést tesz-e a minisztériumnak, vagy nyomban lépéseket tesz az ügyben. Miután a vezérfelügyelő kíséretében a megyei főügyész is kiutazott, beavatott körök szerint szó van arról, hogy

nyomban bünvádi feljelentést tesznek a konzorcium tagjai ellen,

ha a vizsgálat a feljelentés adatainak helyességét állapítja meg. A vizsgálat előreláthatólag több napig fog tartani és további szenzációs fejlemények várhatók.

A Tuka-per mai tárgyalása.

Jelentéktelen tanuvallomásokkal tett el a mai nap.

Pozsonyból jelentik: A Tuka-per mai tárgyalásán Strezan Berta hivatalnoknöt halgatják ki, aki elmondja, hogy az „Autonómia” című lap szerkesztőségében megjelent egyszer Odeschalchi herceg és Bistera volt honvédkapitány. Bisterát haligatta ki ezután a bíróság, aki azt vallotta, hogy mint a szlovenszki hadirokkantak egyesületének elnöke járt Tukánál, de csak iratokat fordítottatott vele magyarról tót nyelvre. A magyarszói tót légiórol nem tud semmit. A tanut megesketik, a bíróság ezután Holányi Terézt szólítja, aki kijelenti, hogy Tuka: elkísérte Lengyelországba és Svájcba, de az ő munkássága kizárólag fordításokra szorított, egyébrol tudomása nincsen. Ezután a tárgyalást elnapolták.

Most fizetik Müller Ede csehjeit

Mit helyeztek bűnügyi zár alá a sikkasztással vádolt CFR.-tisztviselők lakásán? Igényperrek indultak meg a feleségek lefoglalt vagyonáról. — A nagyszabású bűnügyi könnyvetmi áldozatait.

(Arad, augusztus 20.) Nem is olyan régen még Müller Ede két kézzel szórta a pénzt a kávéházakban. A cigányprimás villát épített Kolozs-várt azokból a tízezrekből, amit néhány hónap leforgása alatt a sikkasztó vasuti főtisztviselőtől kapott. Müller családja pedig ugyanekkor a legnagyobb szegénységben tengődött. A pezsgős éjszák ideje lejárt és ma Müller a rideg cellában elmélkedhetik az elmúlt idők szép emlékeiről. Ugyan ekkor pedig hatóságai közegek jelentek meg Müller Kiss Ernő-uccai lakásán, hogy minden feltalálható vagyonára a bűnügyi zárlatot foganatosítsák. Egyszerű kispolgári lakás. Ócska, öreg butorok, amiket már nagyon megviselt az idő foga. A mosdón a márványlap három darabba törött már, az ebédlő asztal megrepedezett, csupa értéktelen lim-lom tölti be a szobákat. A milliókat sikkasztó tisztviselő lakásának egész berendezése alig ér néhány ezer lejt. Itt nem sok dolguk akad a végrehajtóknak, hamar elkészültek a bűnügyi zárlat foganatosításával. Szegény Müllerné, aki egyik legsainálatraméltóbb áldozata a nagyszabású bűnügynök, gyermekeivel együtt a legnagyobb nélkülözések előtt áll és könnybelábadt szemekkel nézte, hogy miként vesznek leltárba a szigorú hatósági funkcionáriusok a lakásban lévő rozoga butorokat. Innen nem sok tértül meg a CFR. millós kárából.

Csiszár lakásán is foglaltak. Itt már nagyobb tételek kerültek leltárba és nagyobb számok röpködtek a levegőben. Igaz, hogy mindaz, amit Csiszár lakásán lefoglaltak, nem képezte a gyanúsított tisztviselő tulajdonát. Csiszár anyósának fizetése volt Aradon. Amikor leánya férjhez ment, az öreg asszony eladta fizetését és egy kis házat vásárolt. A házat pedig felerészben leánya, Csiszárné, felerészben pedig Csiszár nevére íratta és ezért Csiszár kötelezte magát, hogy élete végéig eltartja anyósát. A butorok is mind az öreg asszony tulajdonát képezték, aminek egy részét leányának adta. Csiszár semmit sem hozott a házhoz ruháin és fehérneműin kívül. És most mégis

bűnügyi zár alá kerültek az összes butorok, amelyeknek tulajdonosa az öregasszony és Csiszárné a felesége. A háza is elfeledték a bűnügyi zárlatot és bejegyezték a telek-könyvbe.

Ismét két áldozat, akik igen szomorúan fizetnek rá Müller pezsgős éjszakáira. Csiszár anyósa még megmaradt kis pénzét kamatra kölcsön adta és erre váltófedezetet kapott.

Az öregasszony tulajdonát képező váltókat is elkobozták a házkutatás alkalmával és azokat is zárolták.

Dr. Sarbu György ügyvéd most igénypereket indít Csiszárné és anyja nevében és kiigényli a zárlat alól mindent, ami nem képezte Csiszár tulajdonát. A ház fele azonban, ami Csiszár nevében van, feltétlenül eluszik, ha Csiszár bűnössége megállapítást nyer.

A Csanádi-palota első emeletén van Cuzman Nicolai lakása. Szépen berendezett, uri lakás. Itt is megjelentek a hatósági közegek és itt is összeírták mindent, holott itt is az az eset áll fenn, hogy

a lakásberendezések mind kivétel nélkül Cuz-

man Nicolai feleségének tulajdonát képezték, amit az asszony szülei vásároltak, amikor leánya férjhezment.

Cuzmanné szülei a Budapesttel szomszédos Cinkótán élnek és igen vagyonos emberek. Apjának elsőrangú szállodája és vendéglője van és amikor leánya férjhez ment, elegáns lakást rendezett be a fiatal párnak. Most ezeket a butorokat mind lefoglalták. Az igényperrek ebben az esetben is megindulnak. Dr. Sarbu György az asszony nevében itt is kifogásokkal fog élni és kérni fogja, hogy mindazokat a lakásberendezési tárgyakat, amelyek Cuzmanné tulajdonát képezik, mentesítsék a zárlat alól.

Hogy bűnösök a férfiak, vagy sem, azt a vizsgálat van hivatva megállapítani. Egy azonban bizonyos: legtöbbet szegény feleségeik szenvednek, kik ennek a bűnügynök könnyesszemű, összetört áldozatai. És most még kis vagyonkájukat, egy életre berendezett kis lakásukat is bűnügyi zár alá vették... (—enczy.)

Anglia szeptemberben elvonul a Rajna mellől

Snowden nem akarja továbbra is viselni a megszállás költségeit.

Párisból jelentik: A Journal levelezője szerint hágai német körökben híre jár, hogy az angol külügyminiszter kijelentése szerint Anglia szeptember elsején ki akarja vonni csapatát a Rajna vidékéről.

Snowden ezt azzal indokolja, hogy a Young-tervezet alapján szeptemberben megszűnik a megszállási költségeknek a jövételi fizetésből való fedezése. Anglia pedig nem hajlandó magára venni a megszállás költségeit.

Aradról indulnak az erdélyi zarándokok Rómába.

Gróf Majláth Gusztáv vezetésével szeptember 27-én indul az erdélyi zarándokcsapat. — Az utirány és program.

(Arad, augusztus 20.) Szeptember 27. és október 14. között gróf Majláth Gusztáv Károly gyulafehérvári püspök katolikus zarándoklatot vezet Rómába XI. Pius pápához. Ez lesz az első alkalom, hogy az új pápai állam szabad kapuin beléphet az erdélyi zarándoklat és hódolatát bemutatni.

A zarándokok Erdély és Bánát különböző városaiból Aradon gyülekeznek és innen indulnak szeptember 27-én reggel 6 órakor a nemzetközi gyorsvonattal. Budapestten menet és jövet egy-egy fél napot időznek. Velencében és Páduában 2 napig lesznek, azután elmennek 1—1 napra Loretoha a szentházhhoz, Assisibe szent Ferenc sírhelyéhez és Porciunkulához. Rómában 5 napig tartózkodnak a zarándokok és meglátogatnak minden nevezet-

ességet. Innen Cassino-ba, szent Benedek 1400 éves világhírű kolostorához és Nápolyba vezet utjuk. Nápolyból a kirándulások egész sorozata nyílik: Valle di Pompei-be a Madonna-szentélyéhez; a Vezuv által Kr. u. 79-ben eltemetett és újabban kiásított városba; a Vezuvra, Sorrento és Capri szigetére a kék barlanghoz, Pozzuoliha a Solfatarához, stb. Visszafelé két éjjelt töltenek Firenzében és Triestben—Budapest irányában jönnek haza.

— Szenátor-pótválasztás lesz Kolozsvarón. Clujról jelentik: Negrutiu Ioan lemondása folytán megilredett mandátum betöltésére szeptember 8-án szenátorválasztás lesz Clujon. Eddig még egyetlen párt sem adta be jelölőlistáját, valószínű azonban, hogy csak a nemzeti-parasztpárt állít jelöltet és így egyhangú választásra van kilátás.

TARCA.

Egy pincérlány regénye.

Írta: Knut Hamsun.

V.

Mindjárt másnap este sajnálta, hogy nem tudja a pénzt nekem visszafizetni. Megköszöntem neki, hogy nem tudta. Bevallotta, hogy elverte.

Mit lehet ehhez mondani? Rabszolganő, mondotta nevetve. Maga tudja: a sárga hölgy.

Miért nevezed a mi pincérlányunkat rabszolganőnek? mondotta egyik barátja. Te inkább vagy rabszolga, mint ő.

Sört? kérdeztem és félbeszakítottam őket.

Nemsokára rá belépett a sárga hölgy. T... felkelt és meghajolt. A nő elment mellette és leült egy üres asztalhoz, azonban mindjárt még két székkel fordított az asztal felé. T... rögtön hozzám ment, elvette az egyik széket és leült. Két perc múlva ismét felkelt és igen hangosan azt mondta:

Jó, megyek. És nem jövök sohasem többé vissza.

Köszönöm, felelte a nő.

Örömben alig éreztem a lábamat, a hüffethöz szaladtam és mondtam valamit. Minden bizonytalanságot, hogy nem fog sohasem többé visszatérni.

A főpincér elhaladt mellettem és szigorúan rámszólt, de nem törődtem vele.

Amikor a helységet tizenegy órakor be-

zárták, T... elkísért a házam kapujáig.

Ötöt abból a tíz márkából, amelyet tegnap adtam magának, mondotta.

Mind a tíz márkát akartam neki adni, de akármennyire huzódtam, öt márkát mint boraválót visszaadott nekem. És nem akarta elfelvetéseimet hallani.

Ma este olyan vidám vagyok, mondottam. Ha megkérhetném Önt, hogy velem jöjjön fel; de csak egészen kis kamarám van.

Nem megyek fel, mondotta, jó éjszakát.

Elment. Megint elhaladt az öreg koldusasszony mellett, azonban elfelejtett neki valamit adni, dacára annak hogy meghajolt előtte. Odaszaladtam hozzá, egynéhány garast adtam neki és azt mondtam: Ez attól az urtól van, aki éppen most ment el erre, az urtól a szürke ruhában.

Az urtól a szürke ruhában? kérdezte az asszony.

Attól, akinek fekete a haja. Wladimierz-től. Maga a felesége?

Azt feleltem:

Nem. Az ő rabszolgája vagyok.

VI.

Egynéhány estén át egymásután sajnálkoztam, hogy nem tudja nekem a pénzemet visszaadni. Kértem, hogy ne okozon nekem oly nagy fájdalmat. Oly hangosan mondotta, hogy mindnyájan hallhatták és nevettek rajta.

Gazember, gonosztevő vagyok, mondotta. Pénzt kölcsönöztem ki Öntől és nem tudom visszadni. Levágatnám a jobb kezemet egy 50 márkás bankjegyéért.

Fájt nekem, amikor így hallottam beszélni és azon gondolkodtam, miképpen tudnék neki pénzt szerezni. De nem tudtam.

Azt mondotta továbbá nekem:

Ha maga megkérdezi, hogy megy a dolgom, így... a sárga hölgy és a cirkusz elutaztak. Elfelejtettem őt, nem is gondolok többé rá.

És mégis ma is levelet írtál neki, mondotta egyik egyik barátja.

Ez volt az utolsó, felelt Wladimierz.

A virágosasszonynál egy szál rózsát vásároltam és a gomblyukába tűztem a baloldalon. Éreztem lehelletét kezemen, mialatt fel-tűztem és majdnem képtelen voltam a zombostit megerősíteni.

Köszönöm! mondotta.

Elkértem azt a néhány márkát a pénztárnál, amely még a javamra volt írva és odaadtam neki. Nem volt szóra érdemes.

Köszönöm! mondotta ismét.

Egész este boldog voltam, amíg Wladimierz hirtelenül így szólt:

Ebből a pénzből egy hétre elutazom. Amikor visszafövök, megkapja a pénzt. Amikor látta mozdulatomat hozzátette: Magát egyedül szeretem! És megfogta a kezemet.

Egészen meg voltam rékönyödve, hogy el akar utazni és nem akarja megmondani, hogy hová, dacára annak, hogy megkérdeztem. Minden, az egész kávéház, a csillárok és a sok vendég körülöttem táncolt; nem bírtam ki tovább és könyörögve megfogtam két kezét.

Eltemették a Benedek-házaspárt.

A környék népe tömegesen zarándokolt a kisbaci ravatalhoz. — Megrendítő jelenetek a temetéskor. — Benedek Elek halálának háttérében a „Cimbora” haldoklása keresendő. —

A Helikon szanálni akarta a válságban lévő gyermeklapot.

Elek nagyapót és feleségét, Mari nénit, a kisbaci kuria nagy kertjének közepén ravatalozták fel. Az elhunyt nagy mesemondó hitvesét, aki a sirig tartó hűség csodás példáját adta és a halálba is követte férjét, vele együtt temették. Pedig a Nagyasszony csak reggel 9 órakor hunyta le örök álmra szemét. Délután 5 órakor mégis eltemették, csak hogy a székelly anyaföld ölébe egyszerre térjen meg a két elpihent magyar.

Gyerekek, felnőttek Nagyapó ravatalánál.

Már a reggeli órákban szekértábor gyűrűje vonta körül a kuriát. Valósággal népvándorlás indult meg Flek nagyapó és Mari néni végtisztességére. Nem volt pedig egyéb értesítő eszköz a faluk számára, mint maga az élőszó, de falu-falunak adta át a megdöbbenő hírt. Hivatalos küldöttségek jelentek meg, magyarpárti deputációk, székellyföldi intézmények képviselői és óriási tömegben azok, akiknek lelkét ő irányította, a gyermekek. Gyermekek virággal, hogy beszórják az elaludt mesemondó koporsóját.

A ház előtti parkrészen folyt le a gyászszertartás, amelyet öt református pap végzett. Mögöttük karéjalakban a gyerekek. Oldalt állott öt gyermeke és tíz unokája. Elek nagyapónak és Mari néniének, a gyerekeken túl Kishacon apraja-nagyja. A falu népe énekelte az egyházi éneket, a falu papja: Tompa Zsigmond mondotta az imát: Az első imát. Így akarta életében Elek nagyapó. Azután a bucsuztatások következtek.

Elsőnek báró Szentkeresztly Béla beszélt a Magyar Párt nevében, majd Keresztely Károly a székelly Nemzeti Múzeum részéről, a székelly Mikó kollégium megőrzéséből pedig Szász Béla tanár intézett Flek nagyapóhoz utolsó istenhozzádot. Ezután Nyirő József mondotta el a tulajdonképeni temetési beszédet és rámutatott Benedek Eleknek a nép életében volt jelentőségére, a székelly nép rajongására, amely körülvette. Utalt arra, hogy amikor mindenki likvidálta a történelmet, akkor ő felismerte a nemzet halhatatlanságát, a gyermekeket. Kitért irodalmi működésére, a családi tragédiájára és hitvese megható ragaszkodására.

Zokog a tömeg.

Utána az Erdélyi Irodalmi Társaság és a

Egy hét múlva visszatérek Magához, mondotta és hirtelenül felkelt.

Hallottam, amikor a főpincér így szólott hozzám: Magát el fogják bocsátani.

Miattam? gondoltam magamban. Mi baj? Egy hét múlva Wladimierz újból nálam van! És azért köszönetet akartam neki mondani, megfordultam, de ő már elment.

VII.

Egy hét múlva, amikor hazajöttem, levelet találtam tőle. Olyan vigasztalanul írt, elmondta, hogy a sárga hölgy után utazott, hogy sohasem tudja nekem a pénzemet visszafizetni. Sohasem, hogy a nyomor egészen megtörte. Azután megint aljas léleknek nevezte magát és a levél alá azt írta: én a sárgahölgy rabszolgája vagyok.

Ma megint olvastam, de tegnap este, amikor hazajöttem, először olvastam. Kezemet tördeltem, azután leültem a földre és egy székelly támaszkodtam: lapos tárgyammal a földet vertem, mialatt gondolkodtam. Talán nem gondoltam semmire, de minden úgy a fejembe zúgott és nem tudtam magamról semmit sem. Azután minden bizonytalansággal felkeltem és kimentem. Lent az uccasarkon, arra egészen pontosan emlékszem, az öreg kokduszszonvnyak egy garast adtam és azt mondtam: Ez attól az urtól van a szürke ruhával.

Tudja. Talán a menyasszonya? kérdezte.

Azt feleltem: Nem — az özvegye vagyok. És ma reggelig az uccán kóboroltam. És most még egyszer olvastam. Wladimierz T. nek hívták.

Helikon is bucsuztatta Elek nagyapót, majd Szentimrei Jenő, a szűkebb írói csoportja nevében kezdett beszélni. Szavait azonban csakhamar félbeszakította a felcsukló zokogás.

A megjelent írók emelték vállukra a koporsókat és helyezték a kocsi s ezután megindult a menet. Messze feketéllő tömeg rajzott végig a falun. Mindenütt fekete lobogók. Mindenütt gyász, szomorúság. A nagyapót és a nagyasszonyt a szomszédos hegytetőre vitték, ahol már ott nyugodott a mesemondó édesapja és édesanyja, egymás mellett. Épen úgy, ahogy ők is egymás mellé kerültek. Flek nagyapó még életében ehhez is ragaszkodott, hogy oda temessék apja mellé, meg anyja mellé, akiknek fejfájára azt vésette, hogy minden szép ennek a két öreg embernek a szivéből ered.

Mielőtt a humus befogadta volna őket, egy öreg székelly állt a koporsók elé és egyszerűen, de szívhezszóló szavakkal bucsuzott. Végül Zagoni István a székelly nép nevében mondott bucsuszavakat és ő fejezte be a gyásznap szónoklásait. Dübörögve furódott be a két koporsó két derék öreg ember por-

A „Cimbora” ölte meg Benedek Eleket.

Benedek Eleket, az erdélyi magyarság nagy halottját általános részvét mellett temették el ősi pátriájában, Kisbacionban. A Nagyasszonyt is, aki önként követte férjét a halálba, melléje helyezték a családi sírboltba és a két koporsó mellett levett kalappal állottak mindazok, akik hűséges társai voltak az ősz vezérnek az utóbbi évtized küzdelmeiben.

Mint megirtuk, Benedek Eleket azonközben érte az agyszélhűdés mialatt egy képeslap kiadójának levelet írt. Benedek Elek levélben a kiadójával évek óta fennálló differenciák ügyében akart tiszta helyzetet teremteni. Benedek Elek a levélben szenvedélyes hevességgel fejtette ki a maga álláspontját s ez az izgalom váltotta ki nála az agyszélhűdést.

Amint Benedek Elek felesége úgy érezte, hogy nem tudná túlélni férje halálát, ugyátszik, Benedek Eleknek is hasonló végzetes érzései lehettek hét éve fennálló gyermeklapjával, a Cimborával szemben. Erdélyi magyar olvasónak nem kell bővebben megmaráznia, mit jelentett nekünk s Benedek Eleknek a Cimbora. A kisebbségi helyzetbe szorított magyarság most növekvő nemzedékének ez a lap nyújtotta azt az irodalmi és történelmi ismeretet, amit közoktatási viszonyaink az iskolákból a magyar ifjúság számára száműzték. A virágzó lap, melynek a szó nemes értelmében vett lézagnótló szerepéről igazán minden magyar szülő meggyőződhetett.

szent hivatása mellett Benedek Elek mez- életésének is egyik pillére volt.

Ez a kitűnő lap, annak ellenére, hogy kétezereztől stabil előfizetője volt a magyar nyelvterületen, kiadójának eléggé el nem ítéhető slendriánsága, visszafelé süit krajzleros garasoskodása folytán válságba jutott s az utóbbi hónapokban már nyilvánvalóan haldoklott. Az időszaki folyóirat postai és nyomtatási költségeit a kiadó úgy akarta bespórolni, hogy két-három megjelenési dátumot is kihagyott, azután ugynevezett duplaszámokat küldött előfizetőinek nyakára.

Hónapok óta nem volt hajlandó Benedek Eleknek sem megfizetni a szerkesztői honoráriumot.

Augusztus elején a marosvécsi Helikon megbeszélésein is szerepelt a Cimbora, illetve Benedek Elek ügye. A Helikon minden eszközt meg akart ragadni, hogy az egyébként nagyszerűen bedolgozott lapot meg-

Gyomorrontás, gyomorégés, fejfájás,

rendetlen székelés esetén ne használjunk mást mint dr. FÖLDES-féle SOLVO hashajtó pirulát. A legjobb vértisztító és epehajtó szer. — Kapható dr. Földes gyógyszerárban,

Az él
finomsága ha-
tározza meg a penge értékét.

Egyedül a hajszálas és tökéletes Gillette-penge nyújt teljesen kellemes borotválkozást a leggazdaságosabb keretek között. Vásdroljon idejekorán újabb Gillette-pengeket!

Gillette

hüvelyével, aztán már csak néhány pillanat s kis földhalom ugrik elő. Jele annak, hogy Flek nagyapó és Mari néni megkezdték örök pihenésüket.

mentse amagyar ifjúság számára. Markovics Rodiont, a kitűnő író, aki mellesleg ügyvéd is, bizták meg azzal, hogy tisztázza a Cimbora anyagi helyzetét kiadójával. Markovics Rodion eleget is tett ennek a megbízatásnak.

Meg lehetett volna menteni...

És itt jön előtérbe a végzet a maga teljes tragikumában. A Cimborát meg lehetett volna menteni és hogyha ezt Benedek Elek pénteken már tudja, talán nem is következik be hirtelen halála.

Markovics Rodion csütörtökön megkönynyebbülve mondta, hogy hála Istennek a Cimbora ügye nem olyan sötét, mint első pillanatban hitték. A kiadó vállalatnak a Cimbora kiadásával kapcsolatban mindössze kétszáz-kétszázhuszezer lej terhe van.

E tehertertelek között Benedek Elek követelése mintegy ötven-hatvanezer lejt tett ki.

Ily körülmények között távolról sem lett volna irrealitás, hogy a Helikon átvegye a Cimborát, jelenlegi kiadójával megegyezék s a lapot Benedek Elek szerkesztésében továbbvigye.

A sors azonban másként akarta, mint ahogyan az írók, Benedek Elek pályatársai kitérvették. A halál megelőzte őket. Egynéhány huszonnégy órával csupán...

Meghalt Benedek Elek és vele megy az elhagyott magyar ifjúság utolsó Cimborája.

Alless Vilmos haldoklik.

A vizsgálóbíró rendeletére a kórházból a lakására szállították a sikkasztással vádolt nagybeteg volt pénztárost.

(Arad, augusztus 20.) Jelentette az Aradi Közlöny, hogy Alless Vilmos nyugalmazott vasuti pénztárnokot, aki a sokmillió vasuti visszaélés ügyében előzetes letartóztatásban volt az ügyészség fogházában, súlyos betegségére való tekintettel tegnap kórházba szállították. Dr. Sarbu György, Alless védője utabbi kérvénnyel fordult Harb Jenő vizsgálóbíróhoz és kérte, hogy engedje meg, hogy a súlyosan beteg embert a kórházból életveszélyes állapotára való tekintettel lakására szállíthassák és ott ápolják.

A vizsgálóbíró tekintettel arra, hogy Alless életbenmaradására nincsen remény és a katasztrófa bekövetkezésétől minden órában tartani lehet, helyt adott a védő újabb kérésének és elrendelte, hogy Alless lakására szállítsák, ahol azonban továbbra is rendőri felügyelet alatt marad. A vizsgálóbíró határozata értelmében Alless ma a kórházból elszállították a lakására.

A kereszt és a vörös csillag.

A szovjet és az egyház harca. :- Ujból előrenyomul az ortodoxia Oroszországban. :- Az Élők Egyháza.

(Riga, augusztus hó.) Tizenkét éve folyik már a harc, hol nyíltan, hol burkoltan a szovjet és az orosz egyház között. Ez a harc még mindig eldöntetlen: már amennyiben a szovjetnek nem sikerül megsemmisítenie az orosz egyházat. Most mintha fegyverszünet állott volna be; és ezt a fegyverszünetet az egyház cseréje, de biztos előnyomulásra használja fel. Az orosz pópák mindig voltak olyan jó diplomaták, mint annakidején a cári külpolitika hivatalos képviselői. — most pedig vannak olyan ügyes és tehetséges agitátorok, mint amilyenek a szovjet emberéi. Az orosz burzsoáziát sikerült megsemmisítenie vagy száműznie a szovjetkormányok, az egyházzal azonban tudott boldogulni.

Vörös kendő a szentképen

Érdekesek ennek a tizenkétéves harcnak egyes fázisai. Mikor a bolsevizmus kifőrt, az uccai sortűzek golyói furták át a templomfalakat és a Kreml meghódítása után a Kreml kápolnájának csodatevő szentképére vörös kendőt akasztottak a szovjetkatonák. Ez a csontkép úgy látszik valóban csodatevő volt, mert az volt a templomnak úgyszólván egyetlen tárgya, amely nem sérült meg a harcok alatt. A vörös kendő pedig, amelyet ráakasztottak, másnapra kettéhasadt, anélkül, hogy valaki — az örök tudtával — hozzányúlhatott volna.

Az orosz egyház élén akkor Tichon pátriárka állott. Tichon rendkívül okos egyházpolitikus, aki az amerikai orosz egyháznál töltött sok évet. Tichon a komün elején a legélesebb harcot indította a szovjetrendszer ellen. Lenin forradalmának másnapján körmenetet rendezett Tichon pátriárka Moszkvában. Ez a körmenet négy pap életébe került. Később a harc még jobban fokozódott a bolsevikiek és az egyház között. 1921-ben, a nagy éhínség idején, a szovjetkormány elrekvírlatta a templomi kincseket, mire a szent színdús egyházi átokkal sújtotta a kormány tagjait. Erre azután Tichon pátriárkát letartóztatták és egy kolostorba internálták.

Tichon pátriárka harca

Tichon energiája azonban még a rabságban sem csökkent. Bizott abban, hogy az egyház előbb-utóbb diadalmaskodni fog ellenfelei fölött. Nem számított azonban arra, hogy magában az egyházban fog megindulni egy bizonyos bomlási folyamat. A liberális gondolkodású papok új szektát alantottak, amelynek neve ez volt: „Az Élők Egyháza”. Teológiai szempontból csak nagyon kis nüanszkülönbségek választják el ezt az egyházat az ortodox anyaszentegyházától, annál nagyobb azonban a politikai felfogásbeli különbség. Az Élők Egyháza elismeri a szovjetrendszert és a forradalmat. Amíg Tichon pátriárka kolostorban raboskodott, az új egyház a szovjetállam támogatásával egyre több hívet toborozott magának és egyre jobban gyengítette az ortodox egyházat. Az ortodox papok jórésze belőlről már az államhatalommal folytatott örökös küzdelembe, kompromisszumot szeretett volna kötni és ezért csatlakozott az új egyházhoz.

Tichon pátriárka belátta, hogy most már cselekednie kell és hogy meg kell akadályoznia az egyház kettészakadását. Ezért egy meglepő és ügyes sakkhúzással kibékült a szovjettel. Sikerült is fegyverszünetet kötnie Tichonnak a szovjetkormánnyal. Most már minden erejét az új egyház elleni propagandára fordította és sikerült is híveinek jó részét visszahódítani. A két tábor között hosszú időn át kínos küzdelmek folytak és gyakran került sor botrányos verekedésekre a templomok kapujában a szovjetfunkcionáriusok gunyos passzív rezisztenciája mellett.

Négy egyház — egy helyett

Időközben meghalt a pátriárka, de azért az ortodox egyház továbbra is lassan és szívesen próbálja visszaszerezni régi hegemoniáját. Ebben végeredményben csak egy körülmény akadályozza, ha nem is túlságosan:

az, hogy ma tulajdonképpen 4 csoportra oszlik az ortodox egyház. A hivatalos egyházon kívül létezik még az erősen meggyengült „Élők Egyháza”. Kivált ezenkívül az egyházból az ugynevezett „autókephal”-csoport, amely az egyház demokratizálását tűzte ki célul és nem ismeri a püspöki és érseki méltóságokat. Egészen külön életet él emellett az ukrán autókephal-egyház. Mindamellett ezek az egyházak külön-külön, akár néha együttes erővel erős, komoly munkát fejtenek ki. Engedélyt kaptak papi szemínáriumok és egyéb kulturintézmények létesítésére, nagy tömegben nyomtatják a vallási könyveket és erősen terjesztik őket. Ha Moszkvában nincs is nagy befolyásuk, annál nagyobb hatással vannak a falu

Családi háborúság — orvosszakértőkkel.

Egy aradi fényképész felesége hatóságai segítségét vett igénybe a férje ellen. — Feljelentette urát az ügyességen, amely eivendete a fényképész elmeállapotának megvizsgálásáért. — A férj beszámíthatatlannak mondja a feleséget.

(Arad, augusztus 20.) A házassági botrányok ma már egyáltalán nem tartoznak a különleges esetek közé és hogy az alább elmondott úgy tolihegyre került, az csak azért történik, mert már túlhaladt a szokásos „házassági esetek” keretein, olyannyira, hogy ma már a különböző aradi hatóságokat is élesen foglalkoztatja.

A „református Miatyánk”.

Már régen tudják beavatott körökben egy aradi fényképész-házaspárról, hogy nem él túlságosan harmonikus életet. Ezt főképpen a radnai-uti egyik bérházának környéke volt kénytelen tudomásul venni — akár akarta, akár nem, — mert éjszakánként hangos csetepaték zajlottak le a bérház egyik lakásában, amelyben a fényképészpár, amely egyébként tulajdonosa is a háznak, lakik. Mindaddig azonban, míg a purparlék csak a lakás négy fala között, vagy a lépcsőházban zajlottak le, csupán tudomásul vették a dolgokat, illően kommentálták és azzal vége volt. Pár héttel ezelőtt azonban az ügy már olyan stádiumba jutott, hogy a hatósági közegeket is kezdte foglalkoztatni.

Az elmúlt hónap végén ugyanis a fényképész felesége megjelent dr. Popowiciu Aurel hatósági orvosnál és látellelet kért magáról felvételre.

— Már régen könyörgök a férjemnek, váliunk el — mondotta sirva az asszony — és miután a vagyon az enyém, az egyik házamat ajánlottam fel a válás felében. De a férjem az egész vagyont akarja. Most arra akart kényszeríteni, adtam el a radnai-uti házamat és mert nem egyeztem bele, először ököllel, majd bikacsökkel addig vert, míg elájultam. Amikor rokonom ezért felelősségre vonták, azt mondotta, hogy csak a „református Miatyánk”-ot olvasta le rajtam.

A hatósági orvos megvizsgálta az asszonyt és 32—1929. szám alatt hivatalos bizonyítványt adott ki számára, megállapítva, hogy a fején, hátán és más testrészein 10—12 nap alatt gyógyuló sérüléseket szenvedett. Ezzel befejeződött a legújabb aradi házassági botrány első felvonása.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelye.

A hirdető közönség kényelmére Aradon, a volt Kossuth-ucca 4. szám alatti újonnan megnyitott dohánytözsdeben gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol apróhirdetések naponta délután 5 óráig adhatók fel. Akinek az Acsev-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyünkön eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

40 lejes kölcsönkönyvtár bérlet KERPEL-NÖL.

népére. Érdekes, hogy egyes szerzetesrendek kompromisszumot kötöttek a szovjetrendszerrel és földművelő szövötkezetekké alakultak át.

Egészen külön áll természetesen mind ezektől a mohamedán egyház. A szovjet urak sohasem harcoltak a mohamedán egyház ellen mert nem akarták elidegeníteni maguktól a tatar és török nemzetiségeket. Annakidején a cári uralom üldözte a mohamedán egyházat, amely most a szovjet alatt egyre jobban meg erősödik.

A szovjetfunkcionáriusok természetesen — legális kereteken belül — folytatják a valóságos propagandát. Így például az orosz ateista társaság a rádióban minden vasárnap, akkor, amikor más országokban a rádiók iszterizáló közvetítenek, ateista előadásokat rendez.

Belekeveredik a főügyész, főorvos és más hivatalos személyek.

A második felvonás különböző aradi hatóságok hivatali helyiségében zajlott le. A hatósági bizonyítvány birtokában az asszony először dr. Cucu Vazul városi főorvost kereste fel, részleteen előadta házassága történetét. Innen Gitta Agoston helyettes főügyészhez került, aki meghallgatta a történetet, majd — miután az asszony ama gyanújának adott kifejezést, hogy férje súlyos ideg beteg —

bizottságot delegált a fényképész elmebeli állapotának megvizsgálására.

A bizottságban szakorvosként dr. Szedlák Ödön aradi ideggyógyász szakorvos szerepelt. Tegnap megtörtént az első vizsgálat, amelyet azonban még többnek kell követnie, hogy az orvosok hivatalos véleményét adhassanak az ügyről.

A férj szerint az asszony nem beszámítható.

A fényképész sem hagyta annyiban az ügyet, hanem kijelentette, hogy felesége állításait nem szabad komolyan venni, miután az nem beszámítható. A házastársak között folyó vitát most a szakorvosoknak kell eldönteni. A feleség igaza bebizonyítására kijelentette, hogy a férje által rendezett botrányok miatt radnai-uti bérházának összes lakói elköltöztek és tanuként kéri beidézni az elköltözött lakókat annak igazolására, hogy a férj éjszakánként botrányokat rendezett és tört-zuzott az egész házban.

Ennyi történet mostanáig ebben az érdekes házassági botrányban amelynek ezek szerint még szenzációs fejleményei lesznek. Főként a radnai-uti bérház környékén várják nagy érdeklődéssel a fejleményeket, miután azt remlik, hogy az éjszakai zenebona most már véget ér és semmi sem fogja zavarni a környék éjszakai nyugalalmát...

Marosi Rudolf.

Szivenlőtte magát a menyasszonya előtt

Iasiból jelentik: Stefanovici Constantin Iasi városi tisztviselő régóta udvarolt a Iasi-i diákokthoz igazgatója leányának. Néhány héttel ezelőtt meg tartották az eljegyzést és már az esküvő határára is ki volt tűzve. Tegnap este Stefanovici sétálni hívta menyasszonyát a parkba. Amint kiléptek a házból, a leány előrement. Stefanovici pedig azzal az ürüggyel, hogy cipőfüzőjét kell megigazítania, hátramaradt, majd elővette revolverét és szíven lökte magát. Rövid néhány pillanat alatt, mielőtt még segítségre gondolni is lehetett volna, kiszenvedett. Ruhája átkutatása alkalmával zsebében levelet találtak, amelyet édesapjához intéz. Bucsulevelében végzetes tettét azzal indokolja, hogy fizetése nagyon csekély és attól fél, hogy felesége nem tud majd nyugodt megélhetést biztosítani.

Megvédem az aradi nők reputációját

Olcsók a nők, de a férfiak sem drágák. — Apróhirdetésemre harminchat szerelmi prolektár választott. — Az „első lépés” nagy sikere. — Randevük, melyekre nem mentem el.

(Arad, augusztus 20.) Nincsen kizárva, hogy ennek a riportnak az eredménye harminchat lovagias ügy lesz, de azoknak, akik férfiúi hiúságukban megbántva érzik magukat, ha ezeket a sorokat elolvassák, be kell látniuk, hogy az alábbi esetek csupán azért történtek, hogy némi elégtételt szolgáltatassunk a mai kor nagyon lebecsült nőjének.

— Hogy milyen olcsók a nők — mondta öreg barátom, miközben minden törekvése arra irányult egyik vendéglőben, hogy műfogával leszemelgesse a kukoricacsőről a szemeket. — Milyen olcsók! Meg akarok házasodni, szoltam egy közvetítőnek és eddig legalább tizenöt ajánlatot kaptam. Van közöttük bájos, fiatal, ártatlan, gazdag özvegy és egyik csekély hárommillió hozományt helyez kilátásba.

— Milyen hossz van a nőkben — szolt egy ifju bankhivatalnok — egy kis akarat, egy kis bátorság, talán egy intés és a város legszébb asszonyai, vagy leányai karomba hullanak.

Ezzel dicsekszik a kereskedőseged, az iparos, a közhivatalnok s fáradt, unott arcot vágának megállapításaikhoz, mint akik valóban túl vannak terhelve nőekkel. Másnap egyik aradi krajcáros újságban apróhirdetés jelent meg a következő szöveggel:

„Tizennyolc éves, intelligens urileány uriember barátságát keresi, aki némi pénzzel támogatná. Leveleket „Első lépés” jellegére kérek a kiadóba.

Ezekután beismerem, hogy nem vagyok tizennyolc éves, sem pedig leány, sőt már rég megtettem azt a bizonyos első lépést. De az a harminchat uriember, aki a hirdetésre elküldte hozzám levelét, mindezt nem tudta. A kapott levelekből íme nyilvánosságra hozok néhány szemelvényt:

„Igen tisztelt nagysád, ma olvastam hirdetését és szeretnék bájos személyével megismerkedni. Felkérem telát, sziveskedjék holnap délután négy órakor a Városháza előtt sétálni. Ismertető jelül legyezze magát egy újsággal. Én pontosan meg fogok jelenni. Anyagi támogatás természetesen. Maradok ismeretlenül is imádója K. L.

K. L. urnak pecchje volt. Másnap délután négy órakor ugyanis esett az eső, még pedig olyan vehemenciával, hogy ha a városháza előtt magamat legyezve végigdefilozok, bizonyosan a mentők is megjelentek volna a randevum.

De itt egy másik: „Idősebb” nős ember vagyok, aradi gyáros. Néha-néha szivesen elszórákozni egy kisieánnyal. Jöjjön holnap, kedden este fél nyolc után a várhidhoz. Tartsa levelemet kezében, mintha olvasná. Megnyugtatóul kijelentem, hogy nős, tehát diszkrét vagyok és általában gavallérnak tartanak. Viszontlátásra.

A találkát nem mentem el, mert averzióval viseltetem az idős emberekkel szemben. Egy aradi színész is irt levelet, teljes nevével. Azt kérte, hogy délből sétáljak a korzón és egy piros rózsát tartsak kezemben. Délből kimentem a korzóra, természetesen rózsánélkül és legnagyobb meglepetésemre egy aradi urileány jön velem szemben, aki hanyag mozdulattal lólál kezében egy piros rózsát. A leányka egy fiatalemberrel sétált. Pár perc. Megjelenik a színész és gracióz mozdulattal kalapot emel a pirosrózsás leányka előtt és udvariasan bemutatkozik.

— Kinek néz maga engem?! Kikérem magamnak!!!

— De kérem — dadogja a színész — a levél, a piros rózsá...

— Kérem legyen szives és távozzék! — ugrik elő a lovagias kísérő — majd a többi segédeink tárgyalják meg.

A színész meglepetten, zavartan tünt el és az udvarló úgy nézett végig a korzón, mint aki legyőzte a hétféjú sárkányt.

Egy pancotai kereskedő teljes névalírással ezt írja:

„Ha igenveinek megtelel egy vidéki kis-

kereskedő, akinek nemcsak szive, de pénze is van, úgy írjon levelet címemre s én azonnal jövök. Kiváló tisztelettel..

A pancotai kiskereskedőnek bizonyára uralkodni kellett magán, hogy ne írja meg levelében, hogy szives megrendelést várva maradok stb.

„Drága nagysád — írja valaki comzával — támogatásra hajlandó vagyok. Szerdán este vérom a kúthéranus templom előtt nyolc órakor. Tartsom kezében egy összehajtott újságot: B. Sándor”.

Sándor elbizakodott hangja arra enged következtetni, hogy volt már nővel dolga.

Alsósínádról egy komoly, intelligensebb írás érkezett:

„Ki nem szeretne jelen lenni az első lépésnél — írja többek között — és ki volna oly kegyetlen, hogy egy tizennyolc éves leánynak megtagadja a tanítást az első lépésre. Diplomás ember vagyok, jóindulatú és nem ideges. Ha engem akarja megbizni az első lépés megtanításával, úgy fényképpel ellátott választ küldjön”.

Egy aradi bankhivatalnok szintén piros rózsás randevut kér és kijelenti, hogy a tiz-

Rablótámadás a craiovai tábla elnöke ellen

Petrozsény közelében álarcos rablók támadták meg az autót. — Az elnök két barátja súlyosan megsebesült a revolvergolyóktól. — A furta keresztül, neki azonban semmi baja nem történt.

(Déva, augusztus 20.) N. Stefanescu, a craiovai ítélőtábla elnöke három barátjával tegnap délután autójával Craiováról Petrozsényba igyekezett. Petrozsénytől nem messze, egy kanyarodónál az árokból hirtelen három álarcos férfi ugrott elő és a mérsékelt sebességgel haladó autóra mintegy husz lövést adtak le. Az elnök látva a nagy veszélyt, lebujt az autó fenekére és maga fölé emelte uti köpenyét, amely megvédte őt a biztos haláltól.

A magasra tartott köpenyt kilenc golyó

A hőségtől felrobbant a domnesti-i erőd.

A robbanásnak nincsenek áldozatai. — Tizenhét vagon régi lőpor repült a levégőbe. — Ma délelőtt már eloltották a tüzet.

A Radar jelenlét a délelőtti órákban: Ma ejjel fél tizenegy órakor a domnesti-i erődben hatalmas robbanás történt. Eddig ismeretlen okokból az erődben elhelyezett lövedékek ezrei robbantak fel és borították tűzbe az erődöt.

A tűz reggeli öt óráig óriási heveséggel tombolt,

fantasztikus színhelyet nyújtva a főváros közönségének. A reggeli órákban sikerült a tűz erejét megtörni, mely azonban még mindig tart. A tűz színhelyét nem lehetett megközelíteni, mert az egyre robbanó lövedékek életveszélyes zónát teremtettek, amelyen áthaladni senki sem mert.

A robbanás az erődben és annak környékén óriási pánikot idézett elő. Az erődben dolgozó munkások rémülten menekültek. Az első hírek sok halottról és sebesültről számolnak be, de még nem nyertek megerősítést. Annyi tény, hogy:

az erődben dolgozott kilencven munkás közül eddig csak ötven jelentkezett.

valószínű azonban a feltevés, hogy a többiek a pánik hatása alatt szétfutottak és ma délelőtt jelentkezni fognak. Az anyagi kárt még nem

UJ VAMTARIFA
SANDOR FERENC NEL ARAD.

ezer lej fizetéséből hajlandó háromszet áldozni az előre is imádott tizennyolc évesnek. A több millióval rendelkező nagyiparos a Kánya-fele vendéglőben óhaj megismerkedni velem, az „Első lépés” jellegű hirdetőjével s azal fejezi be levelét, hogy nála a pénz melles. **Összesen harminchat levél érkezett.** Mind egyik pénzt ajánlott fel és majdnem mind megjegyzi, hogy nem szokott ily módon ismeretségeket kötni, de annyira meghatotta az én tizennyolc évem és az a bizonyos első lépés, hogy nem bírt eilentállni. Ezekután bocsánatot kérek mind a harminchattól. Be kell látniuk, hogy nem érdemes lovagias utra terelni az ügyet, mert mindez csupán a nők reputációjának megvédése érdekében történt. Meg kell még jegyeznem, hogy

egyik levelet teljes névalírással az a bankhivatalnok küldte, aki kijelentette, hogy egy intés és ölébe hull a város legszébb leánya, vagy asszonya.

Az öreg barátom se hencegjen nekem többet a rengeteg ajánlattal és a hárommillió hozományral, mert valószínűnek tartom, hogy az ő levele is itt van a harminchat között, vagy ha még nincs, ezután fog megérkezni, ha időközben el nem olvassa ezt a riportot.

Pilis Géza.

Barátai közül az egyik labvállán, a másik pedig a fején szenvedett súlyos sérülést, a harmadik barátja és a soffőr azonban csodálatosképpen sértetlen maradt. A soffőr lélekjelenlétének köszönhetik, hogy mindannyian életben maradtak, mert amikor látta hogy életveszedelembe kerültek, a legnagyobb sebességre kapcsolt és sikerült még idejében kivezetni a gépet a vezélyezett zónából.

lehetett megállapítani. Ami a robbanás okát illeti, azt hiszik, öngyulladásról van szó.

Este újabb jelentés érkezett, amely a következőkben vázolja az újabb fejleményeket:

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A hadügyminisztérium hivatalos jelentése szerint az elmúlt éjszaka a domnesti-i erődben mintegy 17 vagon régi lőpor robbant fel, továbbá két barakk, amelyekben jelentéktelen mennyiségű lövedék volt.

A kár nem nagy és a robbanásnak sem halott, sem sebesült áldozatai nincsenek. A tisztikar és a legénység magatartása kifogástalan volt. A lapok jelentése szerint az erőd épülete nem szenvedett nagyobb sérülést.

A tűz oka kétségtelenül a napok óta tartó nagy hőség, amelynek következtében öngyulladás állott be.

A robbanás folytán az erőd közelében levő tisztipavillonok összedőltek. A tűz délelőtt tíz órakor ért véget, miután a tüztoltóság a legnagyobb körültekintéssel végezte munkáját. Az erőd környékét katonaság szállta meg, mert számos lövedék nagy távolságra repült és felrobbanásuktól lehet tartani.

Cihosky hadügyminiszter, akit erdélyi inspekción utján táviratilag értesítettek a robbanásról, holnap Bucarestbe érkezik és személyesen vezeti le a vizsgálatot.

BIRÓ LAJOS világhírű színműve

KORDA SANDOR mesteri rendezése

SÁRGA LILIAM

Illésházy főherceg és Perédy Judit polgárlány szerelme.

Főszerepben

BILLIE DOVE - GLIVEBROOK MA, SZERDÁN AZ APOLLOBAN

NAGY KETTŐS MŰSOR

VEREBES ERNŐ

legjobb vígjátéka

1. DORINE ÉS A VELETLEN

2. IV-ik PARANCS modern életkép

Főszerepben: MARY CARR. MA, SZERDÁN UTOLJARA AZ URANIABAN

H I R E K.

Igék.

Az oroszán étrendje és erkölce. Egy őről hallom, hogy az oroszán a sült húst akkor is ott hagyja, ha egy héttig koplaltatják. Inkább ehensusztul. Micsoda jellem.

„Kezdetben vala az Ige.“ Mindig a szó az első és akkor következik a tett, mely a szót testté váltja, megvalósítja. Előbb mondták ki, hogy a gondolat közkinccs és akkor következett Gutenberg, aki föltalálta a könyvnyomtatást és a gondolatot mindenütt jelenlévővé tette. Előbb olvastak a tömegek és akkor következett Luther Márton, a hitújítás szabadsága. Előbb hallottuk az enciklopédisták szövegét és akkor következett a francia forradalom. Előbb beszéltek a tizenkilencedik század bölcselői arról, hogy minden ember testvér, hogy minden népnek és nyelvnek meg van a joga a világon, hogy az országhatárok csak színes vonalak a térképen és akkor következett Blériot, Marconi és Edison, a repülés, a rádió és mozi, mely az embert, a hangját és képét mindenütt jelenlévővé varázsolta s a földet oly meghittén kicsinnyé zsugorította, mint egy gyerekszoba. Ugy rémlik, hogy a találmányok nem véletlenül jönnek létre, nem az anyag adottsága és lehetősége szerint, hanem az emberiség mintegy lázálomban, önmagával viaskodva és gyötrődve keresi a célhoz az eszközt és mindig azt az eszközt találja meg, amelyre éppen szüksége van. Ennek a folyamatnak megindítója azonban a szó, a démoni szó. Megértem, hogy egyes vad törzsek gondosan eltitkolják családtagjaik nevét az idegenek elől. Aki ösmeri nevemet, az már birtokol engem, annak a foglya vagyok, az akármikor megölhet.

Milyen gyönyörűek az erdőben a csókolódzó párok. Amint egymás szája után kapnak és mielőtt meglelték volna, szétrebbenek jöttünk, vagy amint egy végtelen csókot szakítanak abba s ránk tekintenek, láztól olajos szemmel, álomból ocsudva, közönyt mimelve. Ők az erdő éleves szobrai. Sokkal szebbek, mint a nimfák és a faunok a szökökutat márványkáváin. Én nem üldözöm őket, hanem bátoritanám és tenyészténém, hogy a boldogtalanokban föntartsam az életörömben való hitet. Hatóságilag pályázatot hirdetnék ilyen párok számára s elhelyeznék egyet-egyét a sziklák és fombok alatt a kirándulók gyönyörűségére. Igaz, hogy a pályázatokon többnyire a protekció érvényesül. Vének, göthösek, rutak kapnak meg ezt az állást is, befolyásosak. Indítványomat máris visszavonom.

„Te Mancsi“ mondta előttem egy fruska a barátnőjének, „ha majd híres moziszinész né leszek, egy szelidített tigris vezetek az uccán, porázon.“ Elmosolyodtam ezen a ponyvaábrándon, aztán rátekinttem. A lány savóarcu volt, fogazata angolkóros, termete rossz. Szomoruan gondoltam arra, mennyit kell még szegénynek csalódnia, míg férjhez megy egy kisparoshoz s beéri azzal, hogy reggelente a kávéstányérján tejet ad zsömleszínű macskájának.

Kosztolányi Dezső.

— **Román politikusok gentli útja.** Bucurestiből jelentik: Mironescu és Titulescu Hágából egyenesen Genfbe utaznak. Velük együtt mennek Genfbe Pop Ghita, Crisan és Tilea képviselők is, akik Hágában informálták a román delegátusokat a kormány álláspontjáról. Valószínű, hogy még Lugojanu miniszterelnökségi államtitkár is Genfbe utazik.

— **HARCI KÉSZÜLŐDÉS MANDZSURIÁ HATÁRÁN.** Londonból jelentik: Karhisi jelentések szerint a kínai parancsnokság Mandzsuriá határára öt tankot, tíz repülőgépet és hatalmas hadikészleteket küldött. Ugyancsak utban van oda egy vezérkari tisztekből álló osztag. Kínai és fegyverésztársakból egyre újabb különítményeket alakítanak, amelyeket a határra irányítanak.

Láb-, kéz-, hónaljizzadás

Minden **PODOL.**

Hatása biztos, üdít, frissít, a bőrt puhán tartja.

A budapesti Szent István-ünnepségek.

A nagy tömeg nyomása alatt a várkastán leszakadt egy kerítés és többen lezuhantak. — Impozáns keretek között folyt le a napi program.

Budapestről jelentik: A Szent István-napi ünnepségek zenés ébresztővel kezdődtek, majd a különböző testületek felvonultak a várba, ahol megindult a körmenet, melyet Serédi Jusztinián dr., Magyarország bíbornok-hercegprímása vezetett. A körmenet alatt majdnem súlyosan végzettsé váló tömegszerencsétlenség történt.

A nézők nagy tömege a körmenet alatt leszakított egy kerítést a várkastán, honnan a tömeg lezuhant.

Egy ember koponyája betört, többen könnyebben megsebesültek, de a legnagyobb részüknek az ijedségen kívül nem történt más bajuk.

A délelőtti folyamán avatta fel a kormányzó a Ludovika Akadémia 116 új tisztjét és beszédében hazaszeretetre, szorgalomra és önfegyelmre buzdította őket. Délután népiünnepély volt a Gellért-hegyen és a városligetben. Délután az ügelpályán történelmi ünnepségek voltak.

Este megkezdődött a Gellért-hegyen a szokásos tűzijáték. A bástya és a várkert ki volt világítva. Ma délután futották le a Szent István-díjat az új löversenyterén, amelynek 40 ezer pengős jutalmát a sasvári ménes Alinári nevű lova nyerte meg. Balogh-gal a nyeregben.

Megkezdik az akciót Románia idegenforgalmáért

Az erdélyi és bánáti vendéglősök szeptember 25-én országos kongresszust tartanak Nagyváradon, ahol a kormány tagjai is megjelennek.

(Arad, augusztus 20.) Végre a fürdő és nyaralási szezon végén ráeszmél a kormány, hogy ez évben is milliók vándoroltak ki külföldi fürdőkbe és országokba, ahova a legmesszebbmenő utazási és vízumkedvezményekkel csábították az idegeneket. Évek óta sürgetjük és követeljük, hogy külföldi példára meg kell alakítani nálunk is az idegenforgalmi társaságot. Pusztuló kereskedelmi, ipari és gazdasági életünk fellendülését csak úgy remélhetjük, ha a kormány a legmesszebbmenő áldozattal és propagandával ép úgy elősegíti a ma csaknem teljesen szünetelő idegenforgalmat. Ugy amint ezt megteszik a francia, német, svájci, osztrák, cseh, magyar kormányok és az általuk támogatott idegenforgalmi társaságok.

Ez évben néhány erdélyi és román fürdőbe utazóknak megadta már a kormány az 50 százalékos utazási kedvezményt. Ez azonban csak kezdet. A vízumok gyors és olcsó megadásával a tartózkodási engedélyek teljes beszüntetésével, a legelőzékenyebb határvám-

vizsgálattal, olcsó társasutazások, kiállítások, kongresszusok, ünnepségek rendezésével kell lehetővé tenni, hogy Erdély és Románia természeti szépségeit, csodás gyógyhatású fürdőit és klimatikus gyógyhelyeit nagy számmal látogassák a külföldiek. És ép úgy itt vásárolják be szükségleteiket, mint ahogy a ma még mindig magas importtarifa miatt Budapest és Bécsben vásárolnak a románok.

Az ország gazdasági fejlődésének ezt a fontos problémáját, az idegenforgalom emelése érdekében szükséges teendőket fogja megvitatni az „Erdélyi és Bánáti Vendéglősök Szövetsége“-nek szeptember 25-én és 26-án résztvevő kongresszusa. Részt vesznek ezen az aradi szállodások, vendéglősök és az aradmezei fürdő- és nyaralótulajdonosok is. De jelen lesz az ország gazdasági fellendülését munkáló kongresszuson Vajda Sándor belügyminiszter és Popovici Mihai pénzügyminiszter, az Erdélyi és Bánáti Kereskedők Szövetsége, a Sfatul Negustoresc és a többi érdekképviseletek.

— **Az interimár bizottság holnap ülést tart.** Lulai Cornel dr. interimár bizottsági elnök szerda délelőtt 11 órára ülést hívott össze. Az ülésen véglegesen döntenek a Szendrey szinagagatóval kötendő szerződés ügyében, majd az új rádiórendeletet és közlekedésügyi rendeletet tárgyalják le. Csütörtökön az elnök megkezdik szabadságát.

— **Szent István-napi istentisztelet a minoriták templomában.** Az aradi minorita templomban a minorita atyák a szokásos ünnepi keretben tartották meg Szent István napját. Reggel 7 órakor a Szent István-oltárnál Lakatos Ottó dr. plébános misézett, majd dr. Monay Ferenc, a szabadságát Aradon töltő római magyar gyóntató mondott ünnepi beszédet. Tíz órakor pedig Harásny Vince házfőnök celebrált főmisét.

— **A városi főorvos és a nyugdíjasok lakbérpótléka.** Cucu Vazul dr. városi főorvos kérvényt nyújtott be a város vezetőségéhez, ugyanazt a lakbérpótlékot kérve, amelyet a többi városi tisztviselő kapott. Kérvényében hivatkozik arra, hogy a fizetését ugyan az egészségügyi minisztériumtól kapja és nem a várostól, mégis a városnak dolgozik és az egyik városi szolgálat vezetője. Az interimár bizottság mai ülésén elhatározta, hogy eziránt kérdést intéz a minisztériumhoz és csak azután dönt a kérvény felett. Ugyancsak a mai ülésen tárgyalják le a városi nyugdíjasok kérelmét, amelyben lakbérpótlékot kértek. A bizottság itt úgy döntött, hogy megvárja a határozat hozatala előtt az új nyugdíjtörvény végrehajtási utasításait és annak szellemében dönt.

— **A SVÁJCI OCEÁNREPÜLŐ AZ AZORI SZIGETEK FÖLÖTT.** Newyorkból jelentik: Kaiser svájci repülő gépével vakmerő módon vállalkozott az Oceán átrepülésére és Lisszabonból el is indult. Egy oceánjáró jelentése szerint a Kaiser elrepült az Azori szigetekhez tartozó Terceira sziget felett tegnap délután 6 órakor.

— **Az elhunyt Ádám György autobuszkoncessziója.** Az interimár-bizottság mai ülésén a nemrég elhunyt Ádám György, a Victoria volt vezérigazgatója autobuszkoncessziójának ügyét tárgyalták. A bizottság megállapította, hogy a halálesettel a koncesszió érvénye megszűnt, azonban kimondotta azt is, hogy amennyiben az özvegy reflektál a koncesszióra, adjon be új kérvényt a város vezetőségéhez.

— **Eljárás egy részrehajló vingai járásbíró ellen.** A hivatalos lap ma Aradra érkezett száma érdekes adatokat közöl Sucea Teofil volt vingai járásbíró működéséről. A lap szerint a járásbíró, akit nemrég helyeztek Szatmármegyébe, rendelkezési állományba tették számos visszaélés miatt. A vizsgálat megállapította — mondja a hivatalos lap — hogy a járásbíró nyilvános helyiségekben ivott, kártyázott és a hivatalát nem látta el rendesen. Egyik ügyvéd számára, akivel baráti viszonyban állott, nagyobb költséget állapított meg egy perben, mint amennyit a törvény előír, egy más esetben pedig személyesen elment végrehajtást eszközölni, dacára annak, hogy a törvény szerint erre csak a portarel jogosított. Több ügyben személyes barátság vezette a bírói eljárásban, ami által súlyos törvényszegést követett el.

Telefon 70.

ERZSEBET SLAGERMOZGO

Telefon 70.

Ma d. u. 5, 7 és 9 órakor a kellemes kertben

Premier!

Filmesoda!

LILI DAMITA és WLADIMIR GAIDAROW

„Asszony a kinpadon“ (Válópores hölgy)

10, 15, 20 és 25 lejes helyárrakkal.

Legközelebb:

CHAPLIN

a kabaróban

Betty Balfour

és a Tiller-görlökkal

Visszajön! Az Apollóba Visszajön!

A SPION

Főszerepben: Willy Fritsch, Rudolf Klein Rollo, Gerda Maurus. Keltés műsorban ezt követi:

KISSASSZONY FIZETEK

DINA GRALLA legjobb vígjátéka.

— A Sárga Madár Bucurestibe repül. Bucurestiből jelentik: A Sárga Madár repülőgép aviatikusai: Lefevre, Lotty és Assolant a közeli napokban Bucurestibe érkeznek.

— Sztrájk egy brassói gépgyárban. Brassóból jelentik: A Svhl-féle gépgyár munkásai sztrájkba léptek, mert a fizetett szabadság megadását a gyár vezetősége megtagadta. A sztrájkkal egy, már hónapok óta tartott konfliktus lépett súlyosabb stádiumba.

— Nagyarányu szacharincsempészt leplezték. Désről jelentik: Hosszas nyomozás után nagyarányu szacharincsempészt leplezett le tegnap a csendőrség. Boros János nagyilondal csendőrőrmester a galgói állomáson egy gyanusan viselkedő utasra lett figyelmes, aki hatalmas csomagot rejtetett a hatósági közegek elől és látni lehetett rajta, hogy allig várja a vonat indulását. A csendőrőrmester igazolásra szólította fel a gyanusan viselkedő utast, akitől kiderült, hogy Bittermann Mihály, bukovinai kereskedő és 38 kiló szacharint visz magával. A csendőrségen történt kihallgatása alkalmával megállapítást nyert, hogy a letartóztatott kereskedő már hónapok óta üzi a szacharincsempészt és Szatmáron egy csempészbandával áll összeköttetésben, amelynek tagjai ellen elfogató parancsot adtak ki.

— A karlsbadi sakkverseny. Karlsbádból jelentik: A karlsbadi sakkverseny mai 17. fordulóján a játékos állása a következő: 1. Capablanca és Spielmann 12 pont. 2. Nimovits 11 és fél p. 3. Vidmar 10 és fél p. 4. Grünfeld 10 p. 5. Euwe 9 és fél p. Rubinstein 9 p. (1). 7. Boguljubov és Maróczy 9 p. 8. Becher 8 és fél p. (1). 9. Colle, Mattison, Tartakower és Sämisch 8 és fél p. 10. Canal és Treybal 8 p. 11. Johner 7 és fél p. 12. Yates 7 p. 13. Csikg 6 p. 14. Thomas 4 p. 15. Mencsik kisasszony 3 p. A verseny hónap szünetel és csupán a két függőjátékmát bonyolítják le.

— Törvényszéki hírek. A rendőrség vasárnap üzenetbe vette Antal Ferenc aradi munkást, aki meg támadta Hurdny Prosin közrendőrt. Antalt ma átkísérték az ügyészre, Gitta főügyész azonban szabadlábra helyezte. Az eljárás tovább folyik elene. — A pécskai csendőrség letartóztatta Demian Sava bodrogi legényt, aki vasárnap délután a bodrogi vendéglőben összeveszett Rakics György nevű barátjával és verekedés közben kiszurta Rakicsnak egyik szemét. Demiant ma bekísérték az aradi ügyészre, ahol vádat emeltek ellene súlyos testi sértés miatt és a vizsgálóbíró előzetes vizsgálati fogságba helyezte. — Varga György notárius zsebtolvaj állott ma az aradi törvényszék Alexanderu-Mager szüneti büntetőtanácsa előtt, mert május 26-án kilopta Gang József gazdálkodó 19 ezer lejt tartalmazó pénztárcáját. A törvényszék a zsebtolvajt egy évi börtönrre ítélte. Az ügyész súlyosbírtásért, az elítelt pedig enyhítésért felebezett.

— Requiem. Néhal dr. Rosenberg. Sándor aradi főrabbi emlékezetére az évente szokásos Istentiszteletet szerdán, f. hó 21-én este fél 8 órakor tartják meg az imaházban.

— Borzalmas tüzvész egy amerikai városban. Newyorkból jelentik: Lloyd Minsterben tegnap óriási tüzvész dühöngött, mely teljesen elhamvasztotta a város üzleti negyedét. Leégett 26 épület, köztük a postahivatal, két szálloda, két bankpalota. Az anyagi kár egymillió dollár.

A Zeppelin utiránya: Los Angeles.

A japán császár Eckener dr.-t és 17 léghajós tisztjét ezüst serleggel tüntette ki.

Tokióból jelentik: Minden érdeklődés továbbra is a Graf Zeppelin felé fordult. A léghajónak a hangárba való bevontatása után nyomban hozzáfogtak a gáz és üzemanyagok pótlásához, arra számítva, hogy holnapra elkészülnek ezekkel a munkálatokkal. Ha az idő

kedvező marad, a léghajó elindul a következő utszakaszra: Los Angelesbe.

A Zeppelin személyzetének megmutatták a város nevezetességeit. A japán császár Eckener kapitányt és 17 léghajós tisztjét ezüst serleggel tüntette ki, melyeket a császári kriptantém ékesít.

Terjed a harisnyanélküli divat Aradon

A nők nemcsak a strandon és tennispályán, hanem az uccán és az irodákban is meztelen lábszárral járnak. — Vélemények a harisnyanélküli női lábról.

(Arad, augusztus 20.) Az utóbbi időben, különösen a nagy kánikulai melegben — Aradon is mind több asszony és leány kezd harisnya nélkül járni az uccán. Előzőleg a strandon és a tennispályákon vetették le a harisnyákat, de most már mind többen lesznek hívei a meztelen lábnak, amely tényleg praktikus, egészséges és spórolás szempontjából sem utolsó dolog. Most már a korszón és uccákon is mind több harisnyanélküli nő tűnik fel. Az uccán, hivatalban mind többen járnak harisnya nélkül.

Az afrikai hőség ellen az aradiak is mindenképen védekezni próbálnak. A nők és a férfiak a legkönnyebb ruházatban járnak s ujjban szinte általános lett az a divat, amely itt-ott már régebben is jelentkezett: az irodákban és kereskedésekben dolgozó hölgyek — harisnya nélkül jelennek meg munkahelyükön.

Azt mondják, hogy a meztelen lábszár rendkívül hűti a testet.

Az új divatnak ellenzői is akadnak, azonban az óriási többség, főnökök épügy, mint kliensek, nagyon természetesen találják a hőség elleni védekezésnek ezt a módját is.

A harisnyanélküli divat feltűnő terjedése aktuális problémája lett Aradnak. Hívei szeretnek a külföldre hivatkozni és állítják, hogy Párisban és Berlinben ezerszámra látni az uccákon elegáns, meztelen lábú nőket. A kánikulának forrongó problémájáról kérdést tettünk több aradi hölgyhöz és urhoz, akik a következők megszívlelendő válaszokat adták.

Egy jól öltözött aradi hölgy így nyilatkozott:

— Kérem, nagyon érdekes az újítás. Én is irodában dolgozom, kollégáim többnyire férfiak. Mi, fiatal nők, félharisnyát — szokni — hordunk. Néhányan közülük teljesen mellőzik a harisnyát és se kollégáink, se főnökünk soha még nem tett ránk semmiféle illetlen megjegyzést.

Egy nagykereskedő ezeket mondta:

— Noha az irodámban több férfi- és nőalkalmazott van s gyakran fordulnak meg nálunk kliensek, levélhordók és hivatalos személyek, egynéhány hölgy a harisnyáját egész

bokáig legöngyölli, vagy harisnya nélkül jár kál az irodában. Miután mindaddig sem a személyzet, sem az idegenek nem panaszkodtak emiatt, azt hiszem jogosult és veszélytelen ilyen módon is védekezni a kánikula ellen. Szinte sajnálom, hogy mi férfiak nem engedhetjük meg magunknak ezt az újítást.

Felkerestünk egy bankdirektort, aki a következőket jelentette ki:

— Nincs kellemesebb mint a forró nyári napokon minden fölösleges ruhadarabot eltüntetni a testről. Szerintem a praktikus egyuttal már szép is. Az irodámban egy nap három kisasszony meztelen lábszárral jött be s mondhatom, hogy midőn a hat szép nő lábszárát megpillantottam, egyáltalában nem jöttem magamon kívül.

— Hála Istennek, a mai fiatalok már ott tart, hogy az egészséges, napbarnította végtagok megpillantása legfeljebb gyönyörködést kelt a szemében.

Egy bájos, fiatal leány, aki a legszenvedélyesebb meztelenlábú hölgy Aradon, kijelentette, hogy számára boldogságot jelent az újítás. Először azért, mert kényelmes, másodsor mert olcsó, harmadszor pedig nem félnek, hogy a Neptunban ellopják harisnyánkat.

A harisnyakereskedő nem veszi komolyan ezt a divatot. Kijelenti, hogy átmenet csupán, mert a nők rájönnek, hogy akármilyen szép is a láb, mégis sokkal jobban érvényesül finom seiyemharisnyában, mint meztelenül. Mindenesetre — jelentette ki — a harisnyátlan divatja erősen érezhető, mert feltűnően lecsökent az eladott harisnyák száma.

Ugyilátszik, a harisnyátlan divatja könnyen győzhet.

Az orvosi vélemény szerint a nyári harisnyátlan divat igen egészséges, mert hiszen a női testen a harisnya az a ruhadarab, amely a leghosszabbban burkolja a testet s ezáltal legnagyobb mértékben akadályozza a porusokon át való lélekzést. Erkölcstelennek sem mondható az új divat, hiszen harisnyátlanul sem mutatnak lábszárakból többet a hölgyek, mint harisnyában.

— Az aradi nyugdíjas egyesület hivatalos közleménye. Az aradi CFR. forgalmi főnökség körzetébe tartozó munkássegély pénztárhoz besorozott 824 nyugdíjasnak ezévi augusztus havi nyugdíjukat még nem folyósították. Miután a CFR. munkás-pénztár igazgatóságához intézett kérelemre kielégítő válasz nem jött, ma délelőtt kádótséggel jelent meg a megyei prefektusi hivatalban s memorandumot nyújtottak be, melyben kérték, hogy hivatalos uton juttassák a kormány elé és sürgessék meg az augusztus havi illetmények folyósítását. Egyben tudatjuk Dudás Elena déznel lakost, kiskoru árvájának 186.540. sz. utalványra 11.345 lej hátralékos járulékokat Sebis állomáson vegye fel. Továbbá értesítjük Muntean Györgyöt, Weiner Teréziát, Botariu Ecaterinát, hogy hivatalos levelük van az állomási postahivatalban. Kellő igazolással átvehetik. Az elnökség.

— Knauer világtérképe. Értékes munka jelent meg a közelmúltba a német könyvpiacra. A Knauer-féle berlini könyvkiadó vállalat kiadásában hagyta el a sajtót Knauer német nyelvű „Világtérképe”. Az izlésesen kiállított könyv negyven színes térképet tartalmaz és a világháború óta megjelent hasonló munkák közül egyike a legértékesebbeknek. Azonkívül, hogy az egész világ pontos térképeit

tartalmazza, részletesen foglalkozik az egyes államok statisztikai adataival és egy több mint 20 ezer földrajzi nevet tartalmazó utmutatót közöl. Adatai minden tekintetben pontosak és szerkesztője, dr. Riedel Johannes elismeréseméltó munkát végzett, amikor ezt a nagyértékű, hézagpótló munkát elvégezte.

— Sofőrvizsga. A rendőrprefektura közli, hogy augusztus 27-én délután 3 órakor a rendőrprefektura épületében sofőrvizsga lesz.

— Orvosi hír. Dr. Mandel László fogorvos szabadságáról hazaérkezett, rendelését megkezdte Simonyi-ucca 13.

— A Nyugat augusztus 16-1 száma megjelent Gazdag tartalmából kiemeljük Pap Károly kis regényét (Mikael, az ács), Remenyik Zsigmond novelláját, Illy és Gyula versét, G. Beke Margit tanulmányát a 70 éves Knut Hamsunról, Bárdos Artúr cikket a beszélő film és a színház viszonyáról (Szélligetetek egy nemlétező dramaturgiához), Ignotus vállomásszerű feljegyzések Macaulay olvasása közben, Marczali Henrik önéletrajzának két önálló fejezetét. A szám ára 60 lej, negyedévi előfizetés 300 lej. Főbizományos: Pallas, Cluj, Strada 1. Ratiu A

Itt az őszi tömegrágás: a coctail.

Páris és London harcolnak a legújabb táncdiadalokért.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Önök talán nem is tudják és így a szenzáció erejével fog hatni az a hírünk, hogy Páris és London között a jóbarátság sok hosszú esztendeje után elkeresedett háborúság kezdődik. Harc, mely elkeseredettebb lesz, mint a világháború és amely — előre megjósolhatjuk, — mindkét fél fényes győzelmével fog végződni.

Ne tessék megjedni, nem politikáról van szó.

Hanem egyszerűen a táncról.

A közeledő őszi táncörületről, mely csomónyi újdonságot fog magával hozni. London és Páris most vívnak azért, hogy elvigyék a pálmát. S előrelátható, hogy egyik sem veszt csatát. Kedves feleségeink szabályszerűen fognak rángatózni angolmódra és franciásan. Hajlékonyságukkal és kitartásukkal megszégyenítik a legkiválóbb akrobatákat is, hallatlan mulatságok lesznek, fellendül a bár-élet, mindenki boldogan szórakozik, majd s nem lesz vesztes több a világon, csak mi...

A férjek,

Akiknek a zsebére Párisban és Londonban most újfajta táncirtózatok kigondolásain izzadnak a nagymesterek.

A „coctail.”

Poigt ur, a népszerű francia táncmester, aki már nem egy ízben lépett a világ elé magakreálta modern táncával, addig keverte a figurákat, míg végül összeállította azt a legújabb, minden valószínűség szerint rövidesen nagy népszerűségnek örvendő táncot, amelyet most Európa csaknem valamennyi metropolisában egyszerre mutatnak be. Tehát Poigt ur a mixer: a termék pedig, amelyben összefolyik az évtizedek előtti, ugynevezett „antik” tánc a mai modern, pattogós groteszk, exotikus mozdulatskáláival a jövő szezon táncá: a coctail.

Poigt ur ügyes mixernek bizonyul. Táncában váltakozva fordul elő a galopp, a polkalépés, a négerstep, a sima lépés, a szinkópás belépés. Valami különös eredetiség ugyan nincs a táncában, amely egyébként rendkívül színes és ötletes, de annyi máris bizonyos, hogy a coctail rengeteg figurája, melyeket nagyjában mindenki a maga invenciója és felfogása szerint „keverhet” és alakíthat, az egész világon el fog terjedni.

Fellendülnek a bárók.

A coctail tehát Páris újdonsága. Lehet, hogy ez lesz a szezon táncá. Egy nagy előnye van, hölgyeim és uraim, nem kell megtanulni aki tud galoppozni, ceppelpolkázni, foxtrottozni és charlestonozni, az remekül rophatja a coctailt. Mert ez a tánc egy egész elsőrangú tánc, minden lépése más táncból van — átvéve. Az ember egy kicsit ceppelpolkázik, rögtön utána charlestonozik, aztán galoppozik és észre se vette, máris coctailozik.

S miután a coctail a legvadabb és legszelembb bakugrásoknak, hajlásoknak, lábfcimoknak és egyéb ön- és közveszélyes örületeknek a vegyülete, biztosan újból kitűnően fognak menni a halódó mulatók. Rövid a szoknya és hosszabbodik a pezsgőzés. Kulturálódunk. Ha már nem

kell az irodalom, jöjjön legalább az ivodalom. Egy betű a különbség.

Tehát Páris ui irányokat hoz. Ezzel szemben Anglia, illetve

London

két újdonsággal veszi fel a harcot. Az első a „Sechs-Acht”, mely alapjában nem más, mint a keringőnek egy modernizált változata.

A második londoni vívmány a Yale-blues. Ez a jövő legfinomabb, legdecensebb táncának ígérkezik. A Yale-blues hosszú, sima lépésekből áll, sasszé és váltólépésekkel kombinálva.

Ugyancsak figyelemreméltó az új valse, amelyet nálunk eddig angol valzer néven ismertek. Ezt a táncot különösen Londonban szeretik, ahol már egy esztendeje járják.

Eredeti, újszerű a Wuic-step is, melyben gyors és lassu, huzott lépések váltakoznak. A Wuic-step is Angliában lett népszerűvé, de idén valamennyi európai városban táncolják.

Közgazdaság.

= ZÜRICHEN NYITÁSKOR ÉS ZÁRLATKOR IS, 3.08.25 A LEJ.

= Bucuresti-i tőzsdezárlat. Devizák: Páris 6.59.50, Berlin 40.35, London 816.75, Newyork 168.15, Milánó 8.81, Zürich 32.41, Prága 4.98.50, Bécs 23.72.50, Budapest 29.39, Varsó 19. Valuták: Márka 40.10, sterling 815, francia frank 6.67, svájci frank 32.45, olasz lira 8.85, dollár 167.25, osztrák schilling 23.60, magyar pengő 29.41, csehszlovák korona 5.02.

— Aradmegyei képviselő a telepítési bizottságban. A Monitorul Oficial ma Aradra érkezett száma közli, hogy az új telepítési törvényt előkészítő bizottságba Aradmegye részéről dr. Borneas Gyula képviselőt nevezték ki. Borneas dr. azonban lemondott a tisztségről, azzal az indoklással, hogy elfoglaltsága nem engedi meg, hogy a bizottsági üléseken résztvegyen, mire helyébe Ádám Miklós aradmegyei képviselőt nevezték ki.

= A bratslavai Dunavásár. A kereskedelmi és iparkamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a folyó hó 25-én megnyíló bratslavai Dunavásárra utazók a csehszlovák külügyi hatóságoktól láttamozott igazolvány birtokában, vizum nélkül léphetik át a csehszlovák határt.

— A városi tisztviselők házépítési kölcsöne. Ma leirat érkezett az aradi városházára a belügyminisztériumból, amely közölte, hogy jóváhagyta a városi tisztviselők építkezési kölcsönéről szóló szabályrendeletet. A minisztérium értesítése nyomán városvezetőségi körökben most a kölcsönalap létesítéséről tárgyalnak. Szó van arról, hogy már az idei költségvetésben egy millió lejt vesznek fel erre a célra. A hivatalos körök véleménye szerint csak azok a városi tisztviselők kaphatnak házépítési céljaira kölcsönt, akik be tudják igazolni, hogy a házépítés költségeinek legalább ötven százalékával rendelkeznek.

= A városi gazdaság terményszükséglete. Az interimár bizottság mai ülésén döntött a város gazdasága részére szükséges kukorica- és zabszükséglet kielégítésére kiírt nyilvános árlejtés eredményével. Az árlejtésen a Kardos és Gammer és Gárdos és Bornstein cégek adtak be ajánlatot. A bizottság a Gárdos és Bornstein cég ajánlatát találta legelőnyösebbnek és azt bizta meg a szállítással.

= Felosztatják a kazán és gőzgépeket felülvizsgáló bizottságot. Az iparügyi minisztérium — mint a hivatalos lap legújabb száma közli — augusztus 31-ével az egész ország területén felosztatja a kazán és gőzgépeket felülvizsgáló bizottságokat. A miniszteri rendelet szerint szeptember 1-én új bizottságokat kell alakítani. Aradon az új bizottság tagjai a következők lesznek: Trimbitioni Traian iparügyi inspektor, Balteanu ipariskola igazgató és az UGIR által ajánlandó, legalább öt esztendei praxissal rendelkező két gyári gépész.

= Termésüket elrugó gyümölcsfákról ír a „Növényvédelem” és „Kertészet” legújabb száma. Cikkeket közöl még a gyümölcsaszalásról, a csemegeszőlő termesztéséről, a talajvizsgálatokról és műtrágyázásról, a lótetvek irtásáról, a gyümölcsfák talajának a gondozásáról, stb. A dusan illusztrált szaklapokból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, VII., Rákóczi-ut 51., IV. emelet 5.) e lapra való hivatkozással egy alkalommal díjtalanul küld mutatványszámot.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

Bécsi árumintavásár!

1929. szeptember 1-7-ig. (Rotundaszep. 8-ig).

Külön rendezések: Nemzetközi rádióvásár. — Emlék- és dívozati cikkek kiállítása. — Szállodai szükségleti cikkek kiállítása. — Az U. d. S. S. R. kiállítása. — A délturkai Unió kiállítása. — Technikai újdonságok és találmányok. — Építészeti és utápitési vásár. — Francia műipari és fegyverkezési cikkek kiállítása. — Bécsi színművelés-zalon. — Irodalmi kiállítás. — Reklám-kiállítás. — Mezőgazdasági és erdőszeti kiállítás. — IV. osztrák árpavásár. — Kertészeti kiállítás. — Tejipari kiállítás. — Aprójószág kiállítása.

II. Osztrák állatvásár (szeptember 5-8-ig).
Tenyészállat-kiállítás. — Háziállat-kiállítás. — Ló-kiállítás.

Nincsen vizum! Vásárigazolvánnyal és utalással szabad határátlépés Ausztriába! Nincsen csehszlovák átutazó vizum! A magyar átutazási vizum a vásárigazolvány előmutatásakor a határon átvehető! Jelentékeny utazási kedvezmények a román, jugoszláv, csehszlovák, magyar és osztrák vasutakon, a Dunán, a Fekete tengeren valamint a légi közlekedésnél! **Mindenemű felvilágosítással valamint vasárigazolványokkal!** (á 170 lej) a

Wiener Messe A. G. Wien VII

és — a lipcsei őszi árumintavásár (tá-tama alatt) — a tudósító hivatalainál Leipzigben, Österreichischen Messhaus és a tiszteletbeli képviselőnek szolgálnak Aradon:

Kereskedelmi és Iparkamara.
„Idet” utazási és szállítási vállalat Str. Berthelot 2. Schenker & Co. román nemzetközi száll. váll. R.-T. új Neuman-ház l. em., Compagnie Internationale des Wagons-Lits. Boulevard Regina Maria 18. 4170

Bolthelyiség

a Piața Avram Iancu (Szabadság-ter) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hetipiác legelőnyösebb helyén

azonnalra kiadó.

HATSCHEK, Str. Mărășești 58-60.
(Kossuth-ucca), földszint 4.

Töltse az utószezont

VATA DE JOS (ALVACA), kénes és szénsavas hőgyógyfürdőn

Utószezonban 30% engedmény a szobaárakból.

Csodás és páratlan eredmény reuma, köszvény, ischiás, lobosodás, bénulás, vizsértágulás, aranyér és különböző női bajoknál.

Teljes napi pensio: lakás, 3-szori étkezéssel személyenként L. 160.

Pormentes hegyi levegő, kitűnő konyha. Külön vasutmegálló a fürdő parkjánál. Prospektust szívesen küld az **Igazgatóság.**

MESZ-NITROGEN

„NITROGEN” Műtrágya és Vegyipar RT. eladási irodájától TIMISOARA I., Bul. Regele Ferdinand 3., vagy: „Mezőgazdák” Kereskedelmi Részvénytársaságtól, Aradon

a legjobb és legolcsóbb nitrogén-műtrágya. Javítja a földet és magas hozamot biztosít. Kérjen azonnal felvilágosítást, ajánlatot a dicsőségmentártoni Kereskedelmi Részvénytársaságtól, Aradon

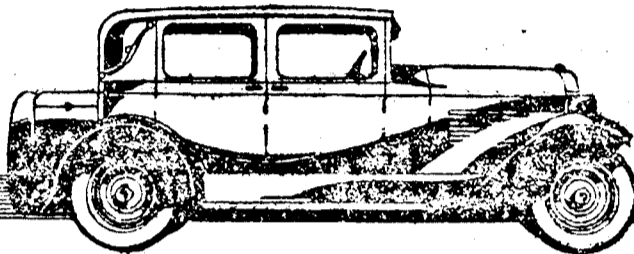

Hewel BRENNABOR

Technikai újítások:

2 1/2 literes — 6 hengeres motor 3 különböző hengerterülettel, halk járással, simulékony, erőteljes — négyzeres csapágyazott főengoly 100 qm fekvési felülettel, ellensúlyokkal teljesen kiegyenlítő — vízszivattyú golyós csapágyon — háromszögű ekvizilindással, fordítható világítógépezettel, könnyen utánaállítható — halkan működő gummiágas kapcsolás — zajtalan, hárommenetű hájtómű — jétszi könnyűséggel működő csavarkormány — kenés nélküli Kardán-azárak — kupkeres differenciál Gleason spirál-fogazattal — a zénálás Silent-Blow fűpezetek, mely a rugóvetet gumiba ágyazza — Servo négykerék-fék, a legrövidebb időtartamú fékezéssel — Bosch világító és indító telep kettőszázu Bilux lámpákkal — belülről világított szerelődeszka — szinesített fényszóró, hűtő, részerék-kép, — röviden: modern a hűtési differenciál.

Egy, beható kísérletek és kemény próbálat által teljesen kialakult új konstrukció, feltudatos, kvalifikált akarat és több mint 25 éves autózakmabeli tapasztalat produktuma. A közeg-erős jutányos árú 6 hengeres, amely eszleg hiányzott. Modern, mint a mai kor, nem általában vett tömegcikk, hanem nemos produktum, amely minden részében a legfontosabb szakmunkát és anyagkiválasztást árulja el — a rohanó erő gépe, amely azonban az Ön parancsának mindenkor engedelmessé, olyan megépítéssel, amely a legkényesebb igényeket is felölmlja, művészek által tervezve, némos vonalvezetéssel és a fém-igított szinek harmonikus összehangjával — valódi eleganciája, gazdag belső kiállítás — reprezentatív és mégis lakályos, 2 m 2 sajtá otthona — dására meglepően alacsony árának.

RÖVID IDŐN BELÜL SZALLÍTHATÓ:

- 4 üléses Limousine, négyajtós ... .. 250.000 Lej
- 2 üléses Cabriolet súlyszíjhó csapóléssel... 260.000 Lej
- 4 üléses Cabriolet, négyajtós ... .. 270.000 Lej

Gyorsaság kb. 85 km, óránként. Üzemanyaghasználat: 8.5 kg. minden 100 km-nél.

További típusok: 1 1/2, 1-4 Cyl. 25-PS. és 2, 1-6 Cyl. 35 PS. nyitott és csukott.

Teherkocsi 1/4 tonna, 1 1/2 tonna és 2 tonna terhelésre.

GEBR. REICHSTEIN BRENNABOR-WERKE BRANDENBURG (HAVEL)

Ausatellungsräume — Kiállítási helyiségek: 4428

AUTO-IMPORT A. G., Arad, Str. Horia Nr. 1.

SPORT.

Magyarország veretlenül nyerte a hatos vízipóló tornát.

Az utolsó fordulóban Magyarország a belgákat is megverte. — A rosszul startolt svédek a második helyre küzdötték fel magukat.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának éjszakai telefonjelentése.) Ma zajlott le a vízipóló hatos-torna utolsó fordulója, amelynek tulajdonképpen nem volt különösebb jelentősége, hiszen az első hely kérdése még a negyedik fordulóban eldőlt Magyarország javára és most már csak az volt a kérdés, hogy vajjon a magyar legénység veretlenül nyeri-e el a Klebelsberg kupát és ezzel egyidejűleg a világ legjobb vízipóló-együttesének címét. Az utolsó fordulóban a magyar csapat továbbra is megőrizte veretlenségét és a belgák ellen is hatalmas gólaránnyal győzött, úgy, hogy messze kiemelkedő fölényvel jutott az outsidersnek indult svédek előtt az első helyre. A németek bombacsapata ezuttal meglepetésszerűen nem sok vizet zavart az élpozió kérdésében, a negyedik helyet elfoglaló belgák viszonylagos sikere szintén meglepetése a tornának, gyenge játékkal azután még a franciák tűntek fel, az angoloktól nem is lehetett többet várni, mint amennyit mutattak és ezzel csak az utolsó helyre is kerülhettek. A mai nap eredményei:

Magyarország—Belgium 7:1 (3:0). Állandó magyar fölényben folyt le a mérkőzés. Ezuttal vértessy volt goaldobó kedvében és három goallal terhelte meg a belgák hálóját. Ezenkívül Németh kettőt dobott, míg Keserü II. és Homonnay egyet-egyét szereztek. **A belgák goalja Mathieu érdeme.** **Németország—Anglia 6:1 (3:1).** **Svédország—Franciaország 5:2 (3:1).** A mai eredmények figyelembevételével, végeredményben a tabella képe a következőképpen fest:

	Gólarány:
1. Magyarország	10 p. 40—11
2. Svédország	7 p. 15—14
3. Németország	6 p. 18—17
4. Belgium	5 p. 13—17
5. Franciaország	1 p. 17—28
6. Anglia	1 p. 12—28

Magyarország atletikai bajnokságának második napja. Budapestről jelentik: Ma, Szent István napján tartották meg a magyar atletikai bajnokságok második napját. Az eredmények kelégitőek: Súlydobás. Bajnok: Darányi (MAC) 14.15 m. 200 m. síkfutás. Bajnok: Raggambi (BBTE) 32.4 mp. Magasugrás. Bajnok: Késmárky (BBTE) 184 cm. Hármassugrás. Bajnok: Farkas (MAC) 13.65 m. 400 m. Bajnok: Barsi (BBTE) 50.2 mp. 110 m. gátfutás.

Bajnok: Boross (KEAC) 16.1 mp. Diszkosvetés. Bajnok: Marvalits (BTC) 45.19 m. 1500 m. síkfutás. Bajnok: Szabó (MAC) 4 p. 11 mp. 400 m. gátfutás. Bajnok: Somfai (MAC) 56.8 mp.

Magyarország 200 méteres gyorsúzó bajnoksága. Budapestről jelentik: Ma tartották meg

Visszakapta földjét a borosjenői református egyház.

A legfőbb agrárbizottság visszaadta az egyházközségnek a jogtalanul kisajátított 50 holdnyi földjét.

(Borosjenő, augusztus 20.) Esztendőök óta huzódó séreimet orvosolt egyetlen tollvonással az új kormány. Évekkel ezelőtt minden komolyabb indok nélkül az agrár-bizottság vissza vette a református egyháznak adott ötven hold agrárföldet, amivel az amúgy is sok anyagi gondokkal küzdő református egyházat létalapjában támadta meg. Az egyház fenntartása teljesen a hívek vállára nehezedett, mert Goldis László volt miniszter különböző címeiken megtagadta a lelkésztől az államségélyt. A kálvinista hitűkhöz buzgón ragaszkodó hívek azonban vállalták a terheket, bizva abban, hogy igazságos ügyük sikert eredményez.

Irodalom és művészet

A Beregi-turné hirtelen bevégződött Aradon. Tegnap, hétfőn este, amidőn Wheatley, az Utolsó fátyol című büntügyi drámája mögött legördült a függöny, Beregi Oszkár, a vendég főszereplő kiállott a rivalda fénye elé és kijelentette, hogy mára hirdetett utolsó előadását, Arcubasev Szenvedély-ében már nem tartja meg. A társulat egyes tagjainak szerződése ugyanis lejárt, más frányu elfoglaltságuk akad és ma el is utaztak Aradról, így a ma esti előadás már nem volt megtartható.

Szendrey megkapta a lugosi színház bérletét. Lugosról jelentik: Szendrey Mihály, az Arad—temesvári magyar színházak igazgatója kérvényt intézett Lugos város tanácsához és abban az 1929—30. évre szóló színháznyire játszási engedélyt kért. Lugos város vezetősége abból kándulva, hogy egy,

Magyarország 1929 évi 200 méteres gyorsúzó bajnokságát, melyet dr. Bárány István nyert 2 p. 19.2 mp.-es nagyszerű idővel. 2. Wannie II. 2 p. 23 mp. 3. Vandeplenneque (Franciaország) 2 p. 26.6 mp.

O külföldi footballeredmények. Szombathelyről jelentik: Sabaria—Pécs-Baranya 2:1 (2:1). Az első osztályból kiesett Sabaria minimális gólkülönbséggel, de biztosan győzte le a helyébe került második ligabainokot. — Miskolcra jelentik: Wacker (Bécs)—Aftilia 3:2 (3:2). Nemzetközi mérkőzés. A nagynevű bécsi együttes csak kemény küzdelem után győzte le a most első osztályúvá avasált Attilát.

Az agrár-bizottság határozatát megfelelően ebben az ügyben a napokban hozta meg döntését a bucsuresti-i legfőbb agrár-bizottság.

Az Agrar Comité azon határozatát, mellyel a borosjenői református egyháznak adott 50 hold agrárföldet elvette, megsemmisítette s utasította a borosjenői járásbírószágot, mint eljáró bizottságot, hogy az egyházat haladéktalanul helyezze az ötven hold föld birtokába.

Az utasítás megérkezett már Borosjenőre s Farkas vezető járásbíró megtette a szükséges lépéseket.

magyar társulat sem képes hosszabb időnyit Lugoson anyagilag tartani, a Temesvárral való kapcsolat mellett döntött és úgy határozott, hogy az új idényre a lugosi színház a szokásos feltételek mellett Szendrey Mihály színházgátonak adja ki.

A sebész meggyógyítja a súlyos tuberkulózisban szenvedőt: erről a tíezreket érdeklő témáról értekezik dr. Winternitz Arnold, az országos híru sebész-professzor, Herczeg Ferenc képes irodalmi hetllapjának, az Új Időknek legújabb számában, amely közli Zilahy Lajos nagy feltűnést keltett regényének, „A szökevény”-nek folytatását, Surányi Miklós cikkét, Oszlay Veron és Farkas Imre elbeszélését, Ditrói Mór színházi visszaemlékezéseit, „Az új szegények” gyorsan népszerűvé vált amerikai regény folytatását, az Új Idők receptpályázatának minden háziasszonyt érdeklő receptjeit, Mühlbeck Károly elmés fejtécseit, Az Új Idők Rejtvényei, A szerkesztői üzenetek, Kertészet, Gasztronómia, Szépségápolás című rovatokat és művészi, időszzerű és érdekes fényképek egész sorát. Mutatványszámot bárkinek szivesen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. Előfizetési ár, negyedévre 300 lej, félévre 600 lej.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

SZERDA, augusztus 21.

Bucuresti 19. Rádióhangverseny. 22. Saxophon-szólo. 22.30. Mme Laufmann dalestje. 23.35. Hárfaszólo. — Belgrád 13.45. Rádió-kvartett. 18.25. Rádió-kvartett. 21.30. Hangverseny. 23.25. Zenekari hangverseny. — Berlin 15. Vegyes karének és szólohangverseny (gramofon.) 18. Szórakoztató zene. 22. Szimfonikus jazz. — 5. G. B. Daventry Experimental 17. Katonazene. 18. Tánczene. 19.30. Tánczene. 20. A birminghami studio zenekarának hangversenye. 21. Tézene. 23.15. Tánczene. 24. Kávérázi szórakoztató és tánczene. — Kassa 13.05. A szalózenekar hangversenye. 18.10. Délutáni hangverseny. 20. A cseh filharmonikusok hangversenye. — München 13.30. Déli gramofonhangverseny. 17. Wagner Richárd „A nürnbergi mesterdalnokok” című operájának közvetítése a müncheni ünnepi játékok keretében. 23.45. Tánczene. —

Prága 12.30. Gramofonzene. 13.20. Déli hangverseny. 17.30. Szórakoztató zene. 20.05. A cseh filharmonikusok hangversenye. — Wien 12. Délelőtti hangverseny. 17. Délutáni hangverseny. 19.15. Egy óra az asperni repülőtéren. Rádió-riport. 20. Citerával és dudával cserkészés a népzene birodalmában. 21.05. Tarka-est. 22.05. Rudolf Bandler operaénekes hangversenye. „Humor a zenében.” 23. Könyv esti zene. — Budapest 10.15. A m. kir. 1. honvédegyalozezred zenekarának hangversenye. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13.05. Györi Lakatos Tóni és Misi cigányzenekarának hangversenye. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 17.10. Csermely Gyula novellái: a) Csak labdák vagyunk mi emberek; b) A színésznő, a közönség és a fenség. 20.45. A nemzetközi hatos vízpoló-torna eredményei magyarul, németül és franciául. 21. Színműelőadás a Studióból. „Bánk bán.” Rendezi Odry Árpád, a Nemzeti Színház örökös tagja, a Studio főrendezője. Utána Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye az alsómargitszigeti Márkus-étteremből.

CSÜTÖRTÖK, augusztus 22.

Bucuresti 19. Könyv zene. 22. Zongorahangverseny. 22.45. Rádióhangverseny. — Belgrád 19. Jazz-band. 21.30. Szerb népdalok. 22.40. Jugoszláv dalest. 23.40. Rádió-kvartett. — Berlin 18.30. Opera-áriák. Utána szórakoztató zene. 21. Giacomo Meyerbeer „Ördög Róbert” című operájának közvetítése. — Kassa 13.05. A szalózenekar hangversenye. 18.10. Gramofonzene. 21.30. Hrátková (ének) hangversenye. 22. Tánczene. — Róma 22. Részletek C. Gounod „Faust” című operájából. — Wien 21.05. J. Offenbach: „Hoffmann meséi” című operájának előadása. — Budapest 10.15. Gramofonhangverseny. 13.05. A szalózenekar hangversenye. 17. Rádió Szabad Egyetem. 18.15. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 1. Liszt: Les preludes — szimfonikus költemény. 2. Grieg: II. Peer Gynt-suite. 3. Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok — ábránd. 20.15. Harsányi Zsolt felolvasása: „Az ember tragédiája születése.” 20.45. Cigányzenekari hangverseny. 21.45. A nemzetközi hatos vízpoló-torna eredményei. 22. Hangverseny, majd jazz-band.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzódnak. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olvasó apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélveggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok lellés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

ALKALMAZÁS.

EGY időfűző mindenek vidékre szeptember 1-re felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4361

NAGYOBB KIFUTÓ FIU éjjeli munkára, kerékpárral, jó fizetéssel felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1000

HÁZMESTERPAR, gyermektelen, aszony háztartásban segédkesik, szeptember 1-re felvétetik. Jelentkezés Kneffel szentújtetben. 4416

MUNKASLEANYOK felvétetnek. „Memco” domborműnyomda, Piata Stefan cel Mare No. 10. 4428

KOMOLY NŐ azonnali belépésre keresetetik vidéki malomba felügyelőnek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4412

SZOBALÉANY felvétetik. Bulev. Carol 49. földszint 4414

JNTFLIGENS gyermekgondozónő kisgyermek mellé azonnal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4411

GYAKORLOTT pénztárkezelő, gépírásban, könyvelésben írtas, román, angol nyelvismerettel, azonnalra ajánlkozik. Szives megkereséseket „Szorgalmas” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatala kérék. 4415

EGY ÜGYES fiatal, bőrkereskedősegéd állást keres. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4418

DEUTSCHES Fräulein mit guten Zeugnissen wird zu zwei Mädeln, 8 und 5 Jahre, gesucht. Adresse in der Administration des Aradi Közöly. 4416

Nagyobb**kifutó fiu**éjjeli munkára
kerékpárral.

Jó fizetéssel azonnal felvétetik. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

LAKÁS.

A FÖTÉREN két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helviség azonnalra kiadó. — Hatschek, Str. Mărăsesti 58—60 szám, (Kossuth-uca) földszint 4.

A VOLT SZABADSÁG-TÉR KÖZELBEN két szobás, szükséges mellékhelyiségekből álló udvari lakás kiadó. — Hatschek, Str. Mărăsesti 58—60 szám, (Kossuth-uca) földszint 4.

VÉTEL ÉSELADÁS.

MORMOTTA BUNDA, bőrdönd, utazó koffer, antik varróasztalkák, könyvszekrények, szekrétes komódok, sokfiókos szekrény, szőnyegek, zongorák, festmények, antik óra, fotelok, komplett ebédlő, és szalonberendezések, storek, tükrök, aranvoztott asztal, asztalok, székek, kristály tárgyak és dísz tárgyak, stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. (Neuman-palota.) 600

ELADÓ ebédlőkredenc, konyhaberendezés, gázresó. Megtekinthető 6—7-ig. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4410

MOSÓINTÉZET megvételre keres új, vagy használt állapotban lévő mosó- és rútszappent. Brassó, Szentjános-uca, „Kristály” mosóda. 4409

KERESEK Biedermeier álló tükröt, antik porcellánokat, poharakat, különböző butorokat, antik szalonokat, órákat, dísz tárgyakat, vitrineket, stb. Kivántra házhoz is megyek Salgóné bizományi üzlet, Str. Horia 1. (Széchenyi-ut.) Neuman-palota. 1000

ANANAS-SZAMÓCA.

A világ legegészségesebb gyümölcse!
Szamóca nélkül nincsen kert! Legjobb ültetési ideje szeptember hó!
200 drb. ANANAS szamóca-palántát a 4 legjobb óriásfajban csomagolással és bérmentesítéssel együtt
300 lej
árban bármely postaiállomásra szállít
MÜHLE ÁRPÁD kertészeti telepe Timisoara (Bánát.) 4896

PERZSA kabátot keresek megvételre. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérék. 4420

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPÁNT eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1151

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1454

MACULATURA PAPIR 5 klgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 050

ELLÁTÁS.**Teljes ellátásra felvesz**

fürdőszoba használatával központban lakó urcsalád két diákot vagy diáklányt. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4418

OKTATÁS.

PÓTVIZSGÁRA franciából és németből biztos sikerrel előkészíték. Str. Unirel 1. sz. (Fábián Gábor-uca.) 4209

INGATLAN.

ELADÓ 5 hold elsőosztályú szántóföld Arad-Gai-on, a Neuman-féle gyár közelében, a Buják-féle birtokból jutányos áron. Cim: Secărean V., Deva. 4409

MAGÁNHÁZ szabadkézből, belvároshoz közel, olcsón eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 10513

Makulatura,

tiszta lappeldányok
csomagolásra,
5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Mezőgazdák!

„Máv.” gyártmányu acélkeretes, golyóscsapágyas cséplőgépek, „Hano-mág” gyártmányu 28/32 lóerős traktorok. „Massey-Harris” gyártmányu motorok és aratógépek, fűkaszálók és tárcsás boronák, „Unicum-Drill” vetőgépek, kisebb gazdasági gépek, kerékpárok és varrógépek, előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók:
Ernest Lusztig Ernőnél,
az „Industria” kereskedelmi Részvénytársaság képviselőjénél Aradon, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) No. 41.

TEKINTSE MEG

SALGÓNÉ, STR. HORIA
(Széchenyi-uca) 1. szám alatt levő dusan felszerelt bizományi üzletét.

Compagnion

zu einem sehr rentablen Alleinherstellungsbetrieb gesucht. Kapital 150.000 nötig. Näheres bei RUDOLF MOSSE ARAD. 10513

Radio 1929-1930

Az új PH LIPS könyv:

„Csoda 4 és más kapcsolások”,

valamint ezen kapcsolásokhoz az új

„ERC O” tekercsek

raktárra érkeztek!

A könyv ára eredeti PHILIPS szabásmintákkal

Lej 100.—

Új képes árjegyzékünk augusztus végén megjelenik.

Ing. V. VERTES, ARAD,

PIATA LUTHER No. 1.

VIZUMOK követségeknél
Utlevélhosszabítások, C.F.R. bérlések

!! **Künstler-vizumiroda** !!

Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Ócica szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy meg-
bizást pontosan elintézt.